

Adolphine

Glossy ter ere van
het 25-jarig jubileum
van de heiligverklaring
van zr. Marie Adolphine

“Zij week niet”

Interview met pastoor
Paul Verbeek

**Over helden
en heiligen**

**In de huid van
Marie Adolphine**

**Een familieschat
om te koesteren**

Persoonlijke herinneringen,
brieven en devotionalia

En nog veel meer...

oktober
2025

04

In de huid van Marie Adolphine

Drie hoofdrolspelers vertellen over deze bijzondere rol

12

“Zij week niet”

Interview met pastoor Paul Verbeek

19

Over helden en heiligen

Column Jaap de Wit

22

Het leven van Marie Adolphine

3 maart 1866 – 9 juli 1900

34

Zusters Franciscanessen

Avonturiersters, in dienende liefde voor God en de mensen

38

Een familieschat om te koesteren

Ingrid De Koninck deelt herinneringen, brieven en devotionalia

En verder...

Geloof, trouw en toewijding	08
Adolphinedag	10
Met de bus naar Rome	16
Hoe 120 martelaren heilig werden verklaard	18
In de voetsporen van de martelaren van China	20
De Berghoeve in Ossendrecht	28
Kinderen begeleiden in hun tocht door het leven	30
Devotionalia	42
“Haar verhaal verdient een plek in heel Woensdrecht”	44
Medezusters van Marie Adolphine	46
Kinderpagina	50
Puzzel	51

Getuigenissen van:

Helma Michielsens	07
Cydon en Corry van Veldhoven	09
Johan van Diesen	11
Frieda Rutten	13
Fien Melsen	17
Isabella Geeve	32
Maria Mater Castissima	37
James Arul	41
Ellen Tolboom	43
Geert De Sutter	47
Rian van der Wegen	49

+

Gebed	14
Gedicht	33
Lied	48

Adolphine

Ze had al een paar toneelstukken, een eigen kapel, een jaarlijkse feestdag, en nu dus ook een glossy. Allemaal voor een vrouw uit een Brabants dorp, die 125 jaar geleden aan de andere kant van de wereld om haar geloof vermoord is en daarvoor 25 jaar geleden heilig werd verklaard.

Wie in Ossendrecht, het bewuste Brabantse dorp, zijn oor te luisteren legt, ontdekt dat haar naam er nog altijd met trots wordt uitgesproken: heilige zuster Marie Adolphine. Of Kaatje Dierkx, want zo heette ze voordat ze intrad in het klooster en zuster werd.

In deze glossy ontvouwen we het verhaal van haar leven. Van wees tot verzorgster van weeskinderen. Van kloosterzuster tot missionaris. Van dorpsmeisje tot heilige. Het verhaal van haar leven en sterven is steeds verteld, vooral in Ossendrecht zelf. Daar is het doorgegeven van vader op zoon en van moeder op dochter. En iedereen die gegrepen is door haar verhaal, of dat nou is door haar geloof, door haar zorgzaamheid of haar standvastigheid, voelt: dit verhaal is de moeite waard om door te geven.

Daarom bedacht de Stichting Zuster Marie Adolphine bij het 25-jarig jubileum van haar heiligverklaring, in het Jubeljaar van de Hoop, deze glossy. De redactie werd samengesteld uit schrijvers van parochiebladen van de zone Brabantse Wal. De één met meer, de ander met wat minder voorkennis

van Adolphine, trokken we eropuit om te interviewen.

Wie op zoek gaat naar haar verhaal, ontdekt zo ook het verhaal van de vertellers. Dat is het allermooiste aan dit project: de Adolphine gaat niet alleen over Kaatje Dierkx en haar avontuurlijke, religieuze leven. Deze glossy gaat juist ook over hoe mensen in Ossendrecht en daarbuiten geraakt zijn door haar. En hoe zij dat vertalen in hun eigen leven. Door te bidden in haar kapel, door voor anderen te zorgen, door te zingen of zelf op tocht te gaan.

Eén keer per jaar komen al deze mensen samen op de Adolphine-dag, een gedenkdag en feestdag in één. Met een gebedstocht, een processie en een heilige mis tot haar gedachtenis. En nu, in deze glossy, ontvouwen zich alle verschillende gezichtspunten van de bezoekers van die dag.

Ieder laat een stukske zien van die dappere vrouw, die zo moedig in het voetspoor van Jezus ging. Ze wist dat het gevaarlijk was, om af te reizen naar China. Ze wist dat zorgen voor weeskinderen in die omstandigheden riskant was, omdat

christenen er vervolgd werden. En toch wilde ze zich helemaal geven, omdat ze geloofde.

Bedankt aan iedereen die geïnterviewd wilde worden, voor hun inzet en tijd. En dank aan iedereen die meegeholpen heeft bij de totstandkoming van deze glossy.

Als eerbetoon aan haar moed en uit pure nieuwsgierigheid naar haar en naar de levens van alle mensen die we mochten spreken voor de Adolphine, maakten we deze glossy. En gaandeweg ontdekten ook wij wat onze vertellers al wisten: het verhaal van Marie Adolphine is de moeite waard om door te geven. We nodigen ook u/jou, onze lezer, uit: laat je inspireren door haar moed, zorgzaamheid en geloof en geef haar verhaal door. Dan zal haar naam ook door toekomstige generaties genoemd worden en blijft ze dichtbij.

Veel leesplezier!

*Namens de redactie,
pastor Fredi Hagedoorn,
Lievewrouweparochie
Bergen op Zoom*

COLOFON

Jaar van uitgave

2025 | Bij gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de heiligverklaring van Zr. Marie Adolphine

Redactieleden

Jan Foesenek, Elvira van Gool, Fredi Hagedoorn, Astrid Halfhide, Hans de Jong, Johan den Ouden, Lucie Venmans

Vormgeving

StudioR. | Ruben de Gooijer

Fotografie

Ramon Mangold (cover), Ineke Stofmeel

Facebook

Stichting Zuster Marie Adolphine

[zustermarieadolphine.nl](https://www.zustermarieadolphine.nl)

In de huid van

Marie
Adolphine

Judith van
den Eijnden
in de rol
van Marie
Adolphine

Door Fredi Hagedoorn

Het leven van Marie Adolphine heeft Ossendrechtanaren altijd geïnspireerd. Het sprak zo tot de verbeelding, dat er door de jaren heen vijf toneelstukken werden opgevoerd. Ook op de Adolphinedag brengen speelsters uit Ossendrecht Adolphine en haar medezusters weer even tot leven. Marianne Mattheussens, Marjan Rijk en Judith van den Eijnden vertellen over het spelen van deze bijzondere rol.

Marianne: "Ik speelde Adolphine 45 jaar geleden, in 1979, bij de voetbalvelden. In 1951 schreef Louis Lockfeer het stuk "Ik ben uw brandhout," wat in 1979 nogmaals werd opgevoerd. Het maakte diepe indruk op me. Ik zat bij de toneelvereniging en werd ervoor gevraagd."

Het openluchtspel begon in de jeugd van Adolphine, toen ze nog Kaatje heette. "In het spel verbeeldde wij haar hele leven," vertelt Marianne. "Kaatje kwam bij Nely Smout te wonen omdat haar moeder er niet meer was en haar vader er vandoor was gegaan. Daarna lieten we de kermis zien, waar haar zusje haar voor uitnodigde, maar waar Kaatje niet naartoe wilde. Zij probeerde haar zusje op het rechte pad te houden en bad voor haar. Kaatje ging het klooster in. Als Adolphine wilde ze graag naar China voor haar geloof en voor de weeskinderen. Dat was haar ideaal. Om te sterven voor Onze Lieve Heer."

Ook Judith was vereerd toen zij Adolphine mocht spelen in "De Verre Bestemming" in 2018: "Het is natuurlijk bijzonder dat je dat mag doen en toch de hoofdrol mag spelen. Het was ook een bewustwording voor mijzelf van hoe het in die tijd was. Ik speelde toen al ruim tien jaar toneel. Ik zat bij de toneelgroep, het Adolphinetoneel. Samen met de Stichting en aangevuld met mensen uit het dorp, speelden we dat stuk."

In 2004 was er ook een uitvoering, met een bewerking van het openluchtspel. In 2025 maakten de Blauwe Zusters van Heiloo weer een nieuw stuk, samen met jongeren, omdat zij Marie Adolphine als beschermheilige hebben.

Marianne was in 2018 vertelster. Toch heeft zij de mooiste herinneringen aan het stuk in 1979: "De repetities op weg ernaar toe waren ook mooi, iedereen was enthousiast. Het toneelstuk was echt een Ossendrechtse gebeurtenis waar heel de bevolking bij betrokken was. Het was een verbindend geheel. De mensen met wie ik speelde, dat zijn een soort vrienden voor het leven geworden. We groeten en spreken elkaar nog steeds, als we elkaar zien."

Gedragen rol

In de tussentijd kroop ook Marjan in de huid van Marie Adolphine. Zij speelt haar nu twee keer jaar. Op de Adolphinedag in Ossendrecht en in de Maria Ommegang, de dankstoet voor Maria in Bergen op Zoom. Marjan verbeeldt Adolphine, tussen haar zes medezusters, met wie zij naar China afreisde. "Het is een stille groep om in te lopen en dat vind ik prima. Als ik een heel verhaal moest vertellen, of toneel moest spelen, weet ik niet of ik het zou doen. Ik heb het vanaf mijn moeder meegekregen. Zij zit al heel lang bij de Adolphinestichting."

Marianne Mattheussens in de rol van Kaatje (geheel rechts)

Marjan Rijk in de rol van Marie Adolphine

Judith van den Eijnden

Adolphine: “De laatste jaren loop ik als enige “zuster” ook de gebedstocht mee op de Adolphinedag, langs de Berghoeve. Het is de bedoeling om de Gebedstocht heel bescheiden te maken, in stilte. Dat doet me op de één of andere manier toch wel wat. Tijdens de stille tocht ga je toch nadenken over het leven van Adolphine. Het was moedig van haar om naar China te gaan en daar voor weeskinderen te zorgen. En dan niet te vluchten als het gevaarlijk wordt. Ik denk aan hoe zij geleefd heeft en hoe ze voor haar geloof aan haar einde kwam.”

In het toneelstuk van 1979 maakte de sterfscène van Adolphine diepe indruk op Marianne: “Voor ik stierf, moest ik zeggen: “God mag mij klieven, ik ben zijn brandhout.” Dat was heel cru om te zeggen, maar het kwam wel goed over. Ik zei het heel langzaam en met een bepaalde sfeer, gedragen. Ze was een ernstige vrouw, Adolphine, meer dan haar zusje. Toen ik die tekst uitsprak, stond ik op een hoogte. Er was toen pas een goede kennis van mij overleden. Ik dacht: nu sta ik dichtbij haar. Dat deed iets.”

Beschikbaar zijn

De naastenliefde van Marie Adolphine zet de vrouwen aan het denken. Marjan verbindt het met haar eigen leven: “ik heb een winkel in Ossendrecht met bonbons, kaarten en snoepgoed. Ik bewonder dat Adolphine altijd voor iedereen klaarstond, dat ze voor iedereen wat overhad. Dat heb ik zelf ook. Ik wil altijd helpen en voor iemand iets betekenen, die wat vraagt.

Ook Judith spreekt dit aan: “Ik heb wel raakvlakken met het karakter van Adolphine. Ik ben heel zorgzaam, ik geef alles weg wat ik heb. Dat is ook wel mijn zwaktepunt, want ik werk soms tot diep in de nacht door als er een vraag van

Ze vertelde mij het verhaal van Adolphine en wat ze gedaan heeft.”

“Het is belangrijk om het verhaal van Adolphine door te geven. Ik ga wel eens met mijn zoontje van vier naar de kapel. Hij vindt het leuk om daar een kaarsje op te steken.

Met de Maria Ommegang zag hij mij als Adolphine. Dat maakte indruk op hem. Als hij nu een afbeelding van Adolphine ziet, zegt hij steeds: “Mama”.

Marjan verbindt een bepaalde gedragenheid aan haar rol als

Adolphinetoneel

Helma Michielsen is altijd in de weer om anderen te helpen, voor de Zonnebloem of als Lotus. Een lotus speelt een slachtoffer in een rampoefening, ten behoeve van de opleiding van hulpverleners. Helma kan zich goed verplaatsen in Marie Adolphine, die heel wat gepresteerd heeft in China. Zij liet haar leven in een vreemd land om anderen te helpen.

“Als ik niet gebonden was aan mijn gezin hier, zou ik ook gaan om mensen te helpen.” Ze kan zich ook letterlijk verplaatsen in Marie Adolphine, want ze was jarenlang betrokken bij het Adolphinetoneel. Aan verschillende openluchtspelen en toneelstukken deed ze mee, samen met haar moeder, haar man, schoondochter en zoon. “In het toneelstuk dat ik regisseerde, lieten we de fases uit haar leven zien. Hoe ze als kind opgroeide in Ossendrecht, vroeg wees werd en in Antwerpen intrad als zuster. Daarna haar tijd in China. De humor van Adolphine kreeg een belangrijke rol. En natuurlijk haar geloof. Met hart en ziel komt het over, dat ze een blijde, leuke meid was. Die zich inzette voor anderen. Haar marteldood kan je niet letterlijk laten zien. Als de Bokkers binnenvallen, gaan de gordijnen dicht. Daarna zie je Adolphine hoog staan, met de andere vrouwen, allemaal met een palm in hun hand. Dan zingen we het Adolphinelied.

Ik vind het erg dat het Adolphinetoneel is opgeheven, omdat er geen locatie meer is en er niet genoeg mensen zijn die willen meespelen. Ik ben blij dat mijn moeder de laatste editie nog mee kon doen, in een kleine rol, zonder tekst. Van haar heb ik het verhaal van Adolphine gekregen. Adolphine zit in mijn hart en blijft in mijn hart. Ik steek bij haar een kaarsje aan, thuis of in de kapel. Of ik verhoring ervaar? Ze is er altijd. Ik ga in haar voetspoor. Ik heb niet zoveel met Maria, want wij hebben onze Adolphine.”

Helma Michielsen

een klant komt. Ik heb een eigen atelier, voor naaiworkshops, lessen en verstelwerk. Mensen komen voor hun broek korter te maken, maar ze vertellen hun hele levensverhaal, mensen vinden rust bij mij, dat is heel typisch. Net als zij, ben ik beschikbaar.”

1951

1979

2018

Geloof, trouw en toewijding

De mensen achter de Zr. Marie Adolphinekapel

Door Elvira van Gool

In het verbouwde geboortehuis van Zuster Marie Adolphine bevindt zich de Zuster Marie Adolphine kapel waar mensen naar toe kunnen komen voor een mis (iedere tweede en vierde dinsdag van de maand om 19.00 uur), het aansteken van een kaarsje, om te bidden of in stilte te zijn met Zuster Marie Adolphine. Deze kapel wordt onderhouden door een aantal zeer toegewijde vrijwilligers. Ik ga met hen in gesprek over hoe ze bij de Stichting Zuster Marie Adolphine zijn gekomen, wat hun werk voor de stichting en met name de kapel inhoudt en wat zij het leukste eraan vinden:

Jenny Kuijs woont samen met haar man Leo vlakbij de kapel. Zij en haar man zorgen ervoor dat de kapel 's morgens geopend wordt en 's avonds weer gesloten. Daarnaast houden zij een oogje in het zeil en doen zij allerlei hand- en spandiensten.

Jenny Kuijs: "Wij zijn, toen we hier kwamen wonen, gevraagd of wij de kapel wilden openen en sluiten. Dat vonden wij absoluut geen probleem. Dit doen wij nu al een aantal jaar en wij vinden dat fijn om te doen. We houden de kapel in de gaten en dat voelt als heel prettig en dankbaar werk. We zetten 's morgens de muziek aan en 's avonds weer uit. Het is fijn om als vrijwilligers elkaar te helpen en het samen te doen. We vinden het prettig om iets te kunnen doen voor mensen. Blij zijn met wat je hebt, dat vinden wij belangrijk en het kapelletje hoort daar zeker bij. Het geeft voldoening. Het is ook fijn dat de kapel er is. Mensen kunnen er naar toe om een kaarsje aan te steken, te bidden of even tot rust te komen. De geschiedenis van Marie Adolphine raakt ons. Ze heeft goed werk verricht en wat ze heeft meegemaakt is verschrikkelijk. We zijn blij dat ze vereerd wordt en dat er aandacht is voor haar leven. We vinden het fijn dat we daaraan bij kunnen dragen. Het geeft ons veel voldoening en we hopen het nog lang te kunnen blijven doen."

Arnoud Peeters is bestuurslid van Stichting Zuster Marie Adolphine en daarnaast verricht hij onderhoudswerkzaamheden aan de kapel.

Arnoud Peeters: "Door Piet Rutten ben ik betrokken geraakt bij Stichting Zuster Marie Adolphine en toen hij overleed heb ik de onderhoudswerkzaamheden aan de kapel van hem overgenomen. Ik ben bekend met techniek wat heel handig is bij de onderhoudswerkzaamheden en daarnaast ben ik ook in het bestuur

van de stichting gekomen. Ik doe allerlei werkzaamheden aan de kapel: het voorkomen van lekkages, zorgen dat er geen achterstallig onderhoud is, verven enzovoorts. Mijn vrouw Marja is ook betrokken bij de stichting en wij doen dat beiden met veel plezier. Ik zou het wel fijn vinden als er ook wat jongere mensen bij de stichting zouden komen, zodat het werk wat wij met zijn allen doen ook voor de toekomst behouden kan blijven. We zijn met een vaste en hechte club.

Ik ben erg blij met pastoor Paul Verbeek. Hij spreekt mensen aan en dat is belangrijk. Of er nu 25 mensen bij de dienst in de kapel zijn of twee hij doet het met evenveel passie. En dat is mooi om te zien. Ik heb bewondering voor zuster Marie Adolphine voor wat ze heeft gedaan en meegemaakt. Het is fijn om mede te zorgen dat dit voor komende generaties bewaard blijft. Ik doe graag mijn best om te zorgen dat de kapel goed behouden blijft en er verzorgd en netjes uitziet. Dat geeft mij veel voldoening naast mijn andere werk voor de stichting."

Jeanine Kil maakt de kapel schoon en zorgt dat deze er mooi en goed verzorgd uitziet. Daarnaast houdt ook zij een oogje in het zeil en helpt zij met de Adolphinedag.

Jeanine Kil: "Doordat er een sterfgeval was onder de mensen die destijds de kapel schoonmaakten, ben ik dat werk gaan doen. Er was toen bijna niemand meer om de kapel schoon te maken en dat vond ik zonde. Zodoende ben ik er bijgekomen. Ik doe dit nu zo'n vijftien á zestien jaar. Naast het schoonmaken zorg ik ook dat er verse bloemen staan in de kapel en dat het er verzorgd uitziet. De vrouw van Arnoud Peeters helpt ook regelmatig mee met schoonmaken. Onder andere het ramen zemen. Ik vind het heel leuk om te doen. We zijn een hechte club en houden elkaar ook een beetje in de gaten. We zijn allemaal niet meer de jongsten en zodoende helpen we elkaar. Ik vind het ook leuk om soms in gesprek te gaan met mensen die de kapel bezoeken. Het is fijn om te merken dat zuster Marie Adolphine nog steeds belangrijk

V.l.n.r.:
Jenny,
Arnoud,
Jeanine
en Ben

is voor de mensen. Dat merk je ook met de Marie Adolphine dag. Ik help met die dag ook mee. Het werk geeft voldoening. Zeker omdat we het met zo'n fijne club doen. Net zoals de andere vrijwilligers heb ook ik groot respect voor zuster Marie Adolphine. Wat zij heeft meegemaakt op zo'n jonge leeftijd is vreselijk, maar dat ze nog steeds zo'n troost en steun biedt aan mensen vind ik fijn."

Ben Bakx is sinds 2013 betrokken bij Stichting Zuster Marie Adolphine als penningmeester en later ook als koster.

Ben Bakx: "Ik ben door mijn vrouw Marjolein Bakx-Roosendaal bij Stichting Zuster Marie Adolphine gekomen. Zij is opgegroeid in Ossendrecht en kende veel mensen. Zij is door Piet en Frieda Rutten erbij gekomen in 2009 als koster en toen er in 2013 een nieuwe penningmeester gezocht werd heeft zij aangegeven dat ik daar wellicht wel interesse voor zou hebben. En zo geschiedde. Helaas is mijn vrouw in 2022 veel te jong overleden en toen heb ik haar werk als koster overgenomen. Het werk als koster houdt in dat ik zorg dat voor een dienst alles klaar staat, de klok luidt, betrokken ben bij de jaarlijkse Adolphinedag en allerlei werkzaamheden doe die zich voordoen bij de kapel. Daarnaast ben ik nog steeds penningmeester voor de stichting. Mijn vrouw was erg betrokken bij Zuster Marie Adolphine en dat ben ik door haar ook. Het leukste aan het werk als vrijwilliger vind ik de fijne club mensen waar we het mee doen. Samen met andere vrijwilligers die dezelfde overtuiging hebben als jijzelf en er hetzelfde instaan werkt zo fijn en prettig. We hebben het altijd heel gezellig. Ik vind het belangrijk dat cultuur behouden blijft. Ik hoop dat jonge mensen de weg zullen vinden naar de stichting zodat dit behouden kan blijven en ik zet mij er zelf graag voor in."

Het was een fijn en prettig gesprek met deze lieve mensen. Ze dragen allemaal de kapel en zuster Marie Adolphine een warm hart toe. Dat is mooi om te ervaren. Mensen zoals zij zijn hard nodig om de devotie gaande te houden.

Saamhorigheid

Cydon en haar man Corry hebben hun hele leven al heel veel met Marie Adolphine. Op de Adolphinedag zetten zij een beeldje van haar in de etalage van hun huis, met een bloemetje erbij. Ze zijn allebei geboren en getogen in Ossendrecht. Ze hadden een winkel vlakbij het geboortehuis van Adolphine.

"Ze heeft ons hele leven al een plek," vertelt Cydon. "Ik heb de kleding van de zusters in de processie samen met anderen gemaakt en geholpen hen aan te kleden. We gingen ervoor naar België en maakten ze na van een model van de zusters. Ik zat een tijdje in het bestuur." Cydon nam de bestuursstaak over van Ad van Veldhoven, de broer van Corry. Corry was toen en nu meer op de achtergrond.

Hij vertelt: "Ik heb het schrijn geschilderd, wat nu nog wordt megedragen in de processie." Cydon herinnert zich: "in 2000 zijn we meegegaan naar de heiligverklaring in Rome. Alleen al de sfeer, dat je dat mag meemaken en de paus in het echt ziet. Daar hebben we echt van genoten. Wij zijn normaal geen reizigers, we gingen alleen op bedevaart naar Beauraing, Banneux of Lourdes. Toen ze werd heilig verklaard was er meer aandacht van verderaf voor haar. Sommige pelgrims van toen blijven sindsdien komen op de Adolphinedag. Er was toen een grote saamhorigheid. We waren extra trots en hadden een blij gevoel."

Cydon en Corry zijn beiden op leeftijd. Ze vertellen vanuit hun hart over Marie Adolphine. "We komen altijd graag op de Adolphinedag. Als het kan, dan gaan we. Als ze de processie maar vast kunnen houden, dan denk ik er aan, ook als ik niet kan komen."

Cydon en Corry van Veldhoven

Adolphinedag

Feest van saamhorigheid en verering

Yvonne Rijk is lid van de Stichting Marie Adolphine. Zij organiseert samen met anderen de Adolphinedag: “Ieder jaar op zondag 9 juli of de eerstvolgende zondag na 9 juli vieren we het Adolphinefeest in Ossendrecht.” Deze dag vormt het hart van de devotie tot Marie Adolphine.

Yvonne: “De Adolphinedag is belangrijk. Voor de meeste mensen is het hét saamhorigheidsgevoel. Ze komen er om dezelfde reden bij elkaar. Anders beleven ze hun verering voor Adolphine in hun eentje. Maar dan komen ze bij elkaar, om het samen te doen en te beleven. Dat is voor mij ook zo.”

De dag kent ieder jaar dezelfde opzet. De gebruiken zijn vertrouwd én betekenisvol: “We beginnen die dag met een stille tocht, een tocht van rust en bezinning. Deze tocht vertrekt om 9.00 uur vanaf de Adolphinekapel op het Adolphineplein. De tocht wordt voorafgegaan door het processiekruis, het vaandel van Zr. Marie Adolphine en één zuster, die Zr. Marie Adolphine uitbeeldt. We lopen langs het Paadje van Kaatje, dit is de route die Kaatje vroeger liep als ze naar school ging op De Berghoeve, waar Kaatje les kreeg van de zusters. De tocht voert langs “De Wip”, daar staat het huis van de familie, waar Kaatje is opgegroeid. Vervolgens lopen we door De Pottenbergen naar De Berghoeve. We blijven hier een poosje staan. Meestal wordt er wat verteld en wordt het Adolphinelied gezongen. Dan gaat de tocht verder langs de Trambaan richting de Gertrudiskerk.”

Na deze gebedstocht sluiten nog meer mensen aan voor de processie, die begint bij de kerk. “De processie vertrekt rond 10.00 uur door het centrum van Ossendrecht. De processie laat zien dat we Zr. Marie Adolphine niet alleen binnen de kerk willen eren, maar juist ook daarbuiten, zichtbaar voor iedereen. We lopen met het processiekruis voorop, gevolgd door het vaandel en daarachter de muziekvereniging.

De groep groeit: in de processie lopen ook zes vrouwen mee, die de medezusters die samen met Zr. Marie Adolphine vermoord zijn, uitbeelden. Voorheen liepen er ook enkele mensen mee, die de Bokkers uitbeeldden, maar door gebrek aan mensen is het sinds enkele jaren niet meer het geval. In de processie worden het beeld van Zr. Marie Adolphine en het schrijn met haar relikwie meegedragen. Communicantjes en kinderen uit de regio

strooien rozenblaadjes. Natuurlijk lopen de geestelijken en de zusters van de congregatie van Marie Adolphine ook mee. Terug in de kerk begint om 11.00 uur de mis. We gedenken haar leven en gedachtegoed. We brengen een bloemenhulde aan Zr. Marie Adolphine.

Na de viering is iedereen uitgenodigd in pastorietauin. Daar staan tenten opgesteld, waar allen gezellig in de schaduw kunnen zitten. Voor iedereen is er koffie/thee, een broodje en een krentenbol. Bij dit gezellig samenzijn worden er heel wat herinneringen opgehaald. Oude bekenden zien elkaar en er worden nieuwe connecties gemaakt. Na enkele uren gaat iedereen huiswaarts en kan het opruimen, na een mooie dag, beginnen.

Foto's van boven naar beneden: stille gebedstocht, processie, pastorietauin (foto Ramon Mangold), Marie Adolphine en enkele medezusters

Trots

"Adolphine is een dorpsgenote waar ik trots op ben, omdat ze een geloof had dat bergen kon verzetten. Ik ben Ossendrechtenaar van geboorte. Oma had een beeld van Marie Adolphine op haar schoorsteen staan. Ik vond het knap dat ze de marteldood gestorven was. Ik zat bij de toneelclub en heb twee keer meegedaan in een toneelstuk over Marie Adolphine.

Pas toen ik het boek las van Ad van Veldhoven, kwam het verhaal van Marie Adolphine veel meer tot leven en groeide mijn bewondering. In de toneelstukken ontbraken de ontberingen, die de groep met Marie Adolphine op reis naar China heeft moeten doorstaan. Ze hebben afgezien. Het was niet hygiënisch. Ze sliepen met zeven zusters op één zaal.

De weesjes bleken verwaarloosd en hadden te lijden onder ongedierte. Ze gingen naar de missiepost om het geloof bij te brengen. Na een jaar hadden ze de boel op de rit. De mensen konden er terecht voor medische hulp, de weesjes kregen onderwijs en catechese.

Als je dat allemaal leest, hoe ze in die omstandigheden toch maar doorgingen, heb ik bewondering voor haar doorzettingsvermogen. En voor hun onderlinge bemoediging: ze hebben elkaar er doorheen geholpen. Dankzij een groot geloof, een geloof dat bergen verzet. Anderen zouden misschien opgeven. Het is nogal wat om te sterven voor je geloof. Vluchten wilden ze niet. Ze wilden bij de weeskinderen blijven. En ze moesten toekijken hoe de bisschoppen als eerste werden vermoord. Daarna kwamen zij aan de beurt. Het verhaal gaat dat ze zingend de dood in gingen.

Sinds een paar jaar ben ik koster en lector in Ossendrecht. Sindsdien duw ik op de jaarlijkse Adolphinedag de wagen met een houten beeld van Marie Adolphine erop. Dan ben ik gewoon trots op haar."

**Johan
van Diesen**

“Zij week niet”

Pastoor Paul Verbeek over
het levende voorbeeld
van Marie Adolphine

Door Astrid Halfhide

In dit interview spreekt pastoor Paul Verbeek over het leven, de spiritualiteit en de betekenis van zuster Marie Adolphine. Paul Verbeek is vicaris van het bisdom Breda, pastoor van de R.-K. Lievevrouweparochie te Bergen op Zoom en waarnemend pastoor van parochie De Bron. Met zijn jarenlange ervaring en warme betrokkenheid weet hij gelovigen te inspireren en te verbinden. Hij deelt zijn visie op de geloofskracht van Marie Adolphine en het blijvende voorbeeld dat zij biedt aan gelovigen van vandaag. Dit gesprek biedt een inzicht in hoe haar levensverhaal nog steeds inspireert en verbindt, zowel binnen als buiten onze gemeenschap.

”
Ze had het vermogen om zelfstandig moeilijke keuzes te maken

Wat betekent zuster Marie Adolphine persoonlijk voor jou en hoe is jouw devotie tot haar ontstaan?

“Zuster Marie Adolphine is een voorbeeld en een inspiratiebron voor mij. Ik heb zijdelings van haar gehoord door een oom en tante die in Ossendrecht woonden. Met name mijn tante was erg enthousiast over het toneelspel over het leven van Marie Adolphine. Ook ben ik door het enthousiasme van pastoor Ton van Balveren aangestoken, die een devotie had voor Marie Adolphine. Ton van Balveren was de pastoor in Ossendrecht toen Marie Adolphine in het jaar 2000 heilig werd verklaard en Marie Adolphine daarmee de enige heilige van bisdom Breda werd.

Marie Adolphine had het vermogen om zelfstandig moeilijke keuzes te maken. Zij is op jonge leeftijd wees geworden, is opgegroeid en naar school gegaan in Ossendrecht, waarna zij koos om naar Antwerpen te gaan. Daar kwam zij op het spoor van de jonge missiecongregatie (Franciscanessen Missionarissen van Maria red.) om vervolgens alles en iedereen achter te laten om op missie naar China te gaan. En dan krijgt zij - als ervaringsdeskundige – de opdracht om voor weeskinderen in China te zorgen. Hoe kan dat zo? Alsof het voorbestemd was.

Om dan de lange, onder barre omstandigheden, reis te maken naar een vreemd land met een andere taal en cultuur en daar haar dood tegemoet gaat. Daar heb je moed voor nodig. De zusters weken niet voor het geweld. Toen de stichteres van de congregatie hoorde van de marteldood van de zusters hief zij meteen het Te Deum aan. De zusters zitten nu in allerlei brandhaarden zoals Myanmar, Oekraïne, in de Gazastrook en andere plaatsen waar er nood is. Als je daar vrijwillig voor kiest, ben je een kanjer. Wow!!”

De devotie en bewondering van pastoor Paul is steeds verder gegroeid, ook door het lezen van haar levensverhaal. Ter gelegenheid van zijn 25-jarig jubileum van zijn diakenwijding in 2018 heeft pastoor Paul door kunstnares Ellen Tolboom een beeldje van Marie Adolphine laten maken, geknield maar met haar blik naar boven gericht. Het beeldje werd in 2019 gepresenteerd en is door hem geschonken aan de gemeenschap van Ossendrecht.

Komt haar verhaal weleens terug in gesprekken of vieringen binnen de parochie?

Een volmondig ja is het antwoord. Steevast eindigen de vieringen waarin hij voorgaat in Ossendrecht met het gebed van Marie Adolphine, dat elders in dit blad te vinden is. Uiteraard komt het leven, het geloof, haar moed en boodschap terug in zijn preken en gesprekken.

Wat raakt jou het meest in haar levensverhaal en haar keuze om als missionaris naar China te gaan?

“Haar wilskracht!”

Welke boodschap van Marie Adolphine vind jij vandaag nog steeds relevant voor gelovigen, jong en oud?

“Het niet wijken voor geweld en vernietigende krachten. Dat is haar boodschap. Daarom is het belangrijk om aandacht te geven aan haar feest. Door het feest, de processie en de viering kunnen we haar gedachtengoed verspreiden. Dat houdt ook Ossendrecht levendig en maakt deel uit van de identiteit van Ossendrecht. Ossendrecht heeft een krachtig persoon voortgebracht, die met haar boodschap in ere wordt gehouden en uitgedragen. Er wordt nu een beeld opgeroepen van iemand die 125 jaar geleden vermoord werd. Symbolisch is dan ook haar beeld. Door haar en deze situaties (zoals de moord van de Franse priester Jacques Hamel door

IS) in herinnering te brengen, geef je aan dat het niet kan of mag!”

Als je Marie Adolphine nu nog één vraag zou mogen stellen, wat zou dat dan zijn?

Dat vindt pastoor Paul een heel moeilijke vraag. Hij zou een tegenvraag willen stellen aan Marie Adolphine. “Wat zou je nu tegen ons willen zeggen?” En: “Wat is jouw dierbaarste plek in Ossendrecht en als je aan Ossendrecht denkt, waar denk je dan aan?” Op deze vragen zullen we helaas geen antwoord meer krijgen.

Wat betekende de zegening van de vlag van Marie Adolphine door paus Franciscus voor jou?

“16 oktober 2024 is een dag die ik niet snel zal vergeten. De foto's laten dat moment ook heel goed zien. Het is met enorme tederheid waarmee paus Franciscus de beeltenis van Marie Adolphine zegent. Dat maakt nogmaals duidelijk dat Marie Adolphine leeft en we verder moeten met haar boodschap.”

Wat zou je hopen dat lezers van deze glossy meenemen uit haar levensverhaal en heiligverklaring?

“Dat je het verschil kunt maken door er te zijn waar je nodig bent, niet wijkt en dat je dat doet vanuit je band met de Heer.”

Het gesprek met pastoor Paul Verbeek laat zien dat de boodschap van Marie Adolphine springlevend blijft. Haar toewijding, nederigheid en onwankelbare geloofskracht zijn een bron van hoop en inspiratie. Laten we haar levensverhaal blijven doorgeven, zodat haar licht blijft schijnen voor komende generaties.

Gebed tot de heilige Marie Adolphine

*Goede God,
In Uw naam mogen wij leven,
In Uw naam worden wij gezonden,
Geef ons de stilte en de toewijding om te verstaan
Wanneer U ons roept bij onze naam.*

*U hebt zuster Marie Adolphine geroepen
Tot de weg van geloof en dienstbaarheid.*

*Op haar voorspraak bidden wij U,
Dat wij diezelfde weg mogen gaan en even oprecht als zij
Zin en gestalte mogen geven aan ons geloof.*

*Dit vragen wij U in de naam van Jezus,
Uw Zoon, onze Heer en Broeder.*

Amen.

Voor- spreekster

“Marie Adolphine is mijn voorspreekster. Ik ben met haar grootgebracht. Haar beeld staat naast de foto en de as van mijn man Piet. Tussen de foto’s van mijn familie. Ik steek een kaarsje aan en doe een gebedje bij Fien als iemand uit de familie op reis gaat.

Als iemand ziek is, bellen ze mij op: Doe jij een kaarsje, Frieda? Dat staat er al, zeg ik dan. Ik was dertig jaar bij de Stichting Marie Adolphine en ik heb met het toneelspel meegedaan. We hadden een aannemersbedrijf. In het kantoor van ons bedrijf vergaderden we. Dat was altijd heel gezellig, met een drankje op het einde.

We lieten Geert De Sutter het stripboek maken. Ik heb twee originele tekeningen uit het boek van mijn kinderen gekregen. Die hangen hier in huis. Na mijn dood gaan ze naar de Stichting. Samen met Cydon van Veldhoven maakte ik de zusterjurken voor Marie Adolphine voor het toneelstuk en de processie.

Ik kan nu niet meer naar de Adolphine dag. Daar zag je ieder jaar dezelfde mensen. De mensen zwaaien gelukkig nog wel als ze hier voorbij komen. Mijn man kwam niet van hier. Piet zat in het leger. Wij hadden allemaal een soldaat. Hij kon geen Ossendrechts praten, maar hij deed wel altijd mee. Marie Adolphine blijft van betekenis. Ik vraag wel eens aan hem, nu hij er niet meer is: “Heb je Adolphine gezien?” Of als er iemand doodgaat, zeg ik tegen haar: “Doe ze welkom heten!” Van haar ontvang ik verhooring voor mijn gebed. Dat gelooft niet iedereen, maar dat is niet erg. Als ik het maar geloof.”

**Frieda
Rutten**

Met de bus naar Rome

Herinneringen aan de heiligverklaring van Marie Adolphine

Door Hans de Jong en Jan Foesenek

Vijfentwintig jaar geleden reisden ongeveer honderd gelovigen uit Ossendrecht en omstreken naar Rome voor de heiligverklaring van zuster Marie Adolphine. De reis was een hoogtepunt in de devotie voor Marie Adolphine, waar de toenmalige pastoor Ton van Balveren van Ossendrecht, zich met grote toewijding voor heeft ingezet. Samen met deelnemster Emmy Stigter blikt hij terug op deze onvergetelijke reis.

Ton werd in 1994 aangesteld als pastoor in Ossendrecht. Hij had na een carrière als verpleegkundige en leidinggevende in de zorg de priesteropleiding in Bovendonk afgerond. In Ossendrecht kreeg hij voor het eerst te maken met Marie Adolphine. Hij wilde er - vanwege de 50-jarige zaligverklaring in 1996 - echt iets van maken om haar meer bekendheid te geven. Hij wilde het goed aanpakken en tot een belangrijk feit voor de parochie maken. Hij stond aan de wieg van de jaarlijkse processie, waarin het zware beeld van Adolphine werd megedragen. Helaas ondervond hij dat de zuster werd ondergewaardeerd in het bisdom. Maar desondanks houdt hij nog steeds de verering hoog. Hij heeft thuis in Druten nogal wat herinneringen aan haar in de vorm van beeldjes en allerlei verkregen foto's en informatie. Het is zijn wens om na zijn overlijden alles over zuster Marie Adolphine te schenken aan de stichting.

“Vanuit Ossendrecht zijn we met twee bussen naar Rome gereisd”, vertelt de emeritus pastoor. De heiligverklaring vond plaats op het Sint-Pietersplein door paus Johannes Paulus II, die toen al heel ziek was. “En wij waren erbij!” Emmy Stigter nam als parochiaan deel aan de reis naar Rome, samen met haar twaalfjarige dochter Carolien.

Emmy is koster in de kerk van Ossendrecht. “Carolien was de jongste deelnemer,” vertelt Emmy trots. “Ze was destijds misdienaar in onze parochiekerk en toen zij in de kerk over de reis hoorde wilde ze meteen mee. We hebben voor haar vrij van school moeten regelen.

Ze had geen vakantie. Ze heeft er erg van genoten. Ze was tussen de veelal oudere deelnemers het lievelingetje van de bus.”

“Ik ben meegegaan vanwege mijn interesse voor Marie Adolphine,” vertelt Emmy. “Zij was een gewoon meisje uit Ossendrecht die ingetreden is in een klooster en van daaruit naar China getrokken is. Ze wist niet wat haar daar te wachten stond. Volgens de overlevering ging ze daar heen, omdat ze goed brood kon bakken. Ze heeft zich in China ten volle ingezet om haar medemensen en God te dienen. Ze wist dat ze niet meer naar Ossendrecht terugkwam. Daar heb ik een grote bewondering voor.”

Met de paplepel

Het was een mooie reis. We vertrokken op 28 september en waren op 5 oktober weer terug,” herinnert ze zich. “We waren onder de indruk van de kerken in Rome.” Ze noemt met name het Vaticaan en de Sixtijnse kapel. “Ik herinner me dat de plechtigheid heel lang duurde. Paus Johannes Paulus II leidde deze. Hij was toen al oud. Er werd een hele serie namen voorgelezen. We veerden op toen we de naam van Marie Adolphine hoorden. Het staat me bij dat het toen slecht weer was.”

Ton vult aan: “Het is de reis van mijn leven geweest.” De volgende dag was de Eucharistieviering in de Kerk der Friezen, waar Ton concelebrant was. In die viering kregen de mensen het gevoel dat hun zuster Adolphine echt heilig was. “En in die tijd haalde de heiligverklaring nog het journaal”, meldt Ton.

Emmy: “Het was ook onderling erg gezellig. We kenden elkaar uit de kerk. We hebben ook veel gelachen. We hadden een goede reisleidster. Ze wist verschrikkelijk veel te vertellen over de landstreken waar we doorheen reisden. Mijn betrokkenheid bij Marie Adolphine is door deze reis wel gegroeid.” Voor Emmy betekende de reis meer dan alleen een ceremonie in het Vaticaan. Het was een ervaring die haar band met Marie Adolphine verdiept heeft. De groep heeft veel gezien, veel gelachen en iets meegemaakt dat hen allemaal verbond. Het was een stukje Ossendrecht in Rome.

**Ton van
Balveren**

**Emmy
Stigter**

*Heiligverklaring door
Paus Johannes Paulus II
op het Sint-Pietersplein
te Rome*

Fien Melsen was bij de heiligverklaring van Marie Adolphine in Rome. De devotie voor Adolphine is haar met de paplepel ingegoten: “Mijn moeder zei altijd dat we de oorlog overwonnen hebben door Adolphine. En: als je bidt, dan ga je nooit verloren. Ik bid nog steeds, dat moet je doen.

Ik vind het zonde als er weinig mensen naar de Adolphinedag of de kapel komen. Ze moeten toch trots zijn op onze enige heilige. Ik hoorde van Marie Adolphine door mama. Ik ben geboren in Ossendrecht. Het is van je eigen dorp; omdat je hier geboren bent, hoor je er van. Ik liep ook altijd mee in de voettocht op de Adolphinedag en ik zong in het koor.

Toen Adolphine werd heiligverklaard in 2000 ben ik mee geweest naar Rome. Dat maak je niet altijd mee. En ze was nog wel van ons dorp. Mijn tante was nog bij haar zaligverklaring geweest. Toen wij in Rome waren, regende het erg hard. We waren er met pastoor Ton van Balveren, met twee bussen vol. Ik was met mijn nichten meegegaan op deze bedevaart. Er waren ook priesterstudenten mee. Op de dag zelf zaten we ver achteraan. Dat Adolphine vrijwillig naar China ging om te helpen, kan ik volgen. Ik moest zelf ook al jong helpen in de kruidenierswinkel van mijn ouders. Later werkte ik in de catering bij verschillende bedrijven. Maar dat Adolphine zich bewust was van het gevaar en de marteldood onderging, daar kan ik niet bij. Misschien dat het anders is als je ziek bent of als je niet meer kan, maar nu niet. Ik sta nog volop in het leven. Ik heb eigenlijk spijt dat ik niet ook meegegaan ben naar China voor Marie Adolphine, toen die kans er later was.”

**Fien
Melsen**

Hoe 120 martelaren heilig werden verklaard

Door Marc Lindeijer SJ

Op 1 oktober 2000 verklaarde paus Johannes Paulus II 120 Chinese martelaren heilig – een mijlpaal in een proces dat ruim een eeuw besloeg. Het ging om zowel Chinese gelovigen als buitenlandse missionarissen, onder wie zuster Marie Adolphine. Pater Marc Lindeijer SJ, betrokken bij heiligverklaringen, beschrijft hoe afzonderlijke zaligverklaringen werden samengevoegd en plaatst die in de context van de blijvende aandacht van het Vaticaan voor de Kerk in China.

De zaak ter heiligverklaring van de 120 Chinese martelaren, die op 1 oktober 2000 door paus Johannes Paulus II tot een goed einde werd gebracht, heeft een lange, complexe geschiedenis. Eigenlijk ging het om zeven verschillende zaken, waarvan de Chinese bisschoppenconferentie al in 1984 en nogmaals in 1996 had gevraagd ze samen te voegen.

Tussen 1893 en 1982 waren in zeven plechtigheden 121 martelaren zaligverklaard, die in de periode 1648-1930 hun leven hadden gegeven in China. Het merendeel was Chinees - seminarist, catechist of anderszins lekenangelovige -, naast een aantal Europese missionarissen, onder wie zuster Marie Adolphine. Twee maanden voor haar dood in Tai-yuan-foe op 9 juli 1900 had paus Leo XIII al dertien Chinese martelaren zaligverklaard. Die reeks

zaligverklaringen laat zien hoe betrokken het Vaticaan steeds is geweest op de Chinese missie.

Daarbij verschoof het accent van de missionarissen naar de inheemse christenen. De zeven groepen zaligen werden steevast aangevoerd door een Europese bisschop of priester. Bij hun samenvoeging in 2000 werden zij echter onder leiding gesteld van de eerste Chinese priester, Augustinus Zhao Rong († 1815), en twee Chinese jongeren. Dat laatste paste bij de prioriteit die Johannes Paulus II steeds gaf aan de jongeren.

Maar er is nog een teken van de voortdurende aandacht van het Vaticaan voor de Kerk in China, dat nauwelijks is opgemerkt. Zoals bekend, is voor de zaligverklaring van martelaren geen wonder nodig,

maar wel voor hun heiligverklaring. De paus wilde de Chinese martelaren echter zo graag heilig verklaren tijdens het Grote Jubeljaar 2000 dat hij van dat wonder afzag, waardoor de zaak binnen twee maanden was beklonken.

De heiligverklaring op 1 oktober viel samen met de verjaardag van de oprichting van de Chinese Volksrepubliek in 1949. Toeval, aldus het Vaticaan, maar het leidde niettemin tot een diplomatieke rel. Op het verwijt dat de Europese martelaren bovendien anti-Chinees waren geweest, kon het Vaticaan antwoorden dat zij integendeel een grote liefde voor China hadden gehad. Wie het leven van Marie Adolphine en haar medezusters kent, zal dat zeker beamen.

Over helden en heiligen

Door Jaap de Wit

Stel je eens voor dat je toevallig langs een brandend huis loopt en ziet dat er nog kinderen binnen zijn. Je bedenkt je geen moment en met gevaar voor eigen leven ren je naar binnen om hen te redden. Of je dit nu overleeft of niet, één ding is zeker: de volgende dag zal je in de krant geprezen worden om je heldenmoed.

Hoewel ik de lovende woorden terecht zal vinden, weet ik niet of ik de woordkeuze wel zo treffend vind. Welbeschouwd hebben helden namelijk niet zoveel te vrezen. Ik lees graag een spannend boek en zit op het puntje van mijn stoel bij een actiethriller op tv, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat dit het meest voorspelbare genre fictie ooit is.

(Spoiler alert.) De held komt voor een vreselijk gevaar te staan. Om het spannend te houden ondervindt hij daarbij aardig wat obstakels en tegenslag, en vervolgens overwint hij dankzij zijn bijzondere kracht of vindingrijkheid. Einde.

Dat brandende huis, inclusief kinderen, is trouwens nooit de ontknoping van het verhaal. Het is hooguit een anekdote helemaal aan het begin. Een karakterschets van onze held. Het echte gevaar mag niet zo abstract zijn, dus die komt in de vorm van een persoon. De vijand is meestal een regelrechte

schurk met weinig of geen fraaie karaktereigenschappen. De wereld van de held is opgedeeld in twee helder gedefinieerde groepen: goede en slechte mensen. Dat is wel zo overzichtelijk en eenvoudig, dus daarom ook fout en levensgevaarlijk. Wie het voor elkaar krijgt om een groep mensen als slechteriken te karakteriseren, kan het heldenverhaal misbruiken om mensen aan te zetten tot gruwelijke misdaden.

Een van de talloze voorbeelden daarvan was de Bokseropstand. Toen zuster Marie Adolphine naar China ging, stond het hele land in brand met het alles verterende vuur van nationalisme en vreemdelingenhaat. Wij zien de Bokseers als vanzelfsprekend als de boeman, maar zij waren destijds het klassieke voorbeeld van helden. Gewone mensen die geconfronteerd werden met immorele vreemdelingen en besloten om met traditionele Oosterse vechtkunst deze vijanden wel eens een lesje te leren.

Want iedereen kende immers wel iemand die slachtoffer was geworden van een criminele westerling. Vrouwen waren zogenaamd onveilig voor deze buitenlandse hormoonbommen, die verantwoordelijk werden gehouden voor het morele verval van de ooit zo hoogstaande Chinese cultuur.

Het is helaas een scenario dat niet tot één tijdperk en land beperkt bleef, maar dat zich overal en altijd dreigt te ontvouwen. Zo kon het gebeuren dat een onschuldig meisje uit Ossendrecht niets meer was dan een anoniem gezicht in een horde schurken waar de lokale helden mee af moesten rekenen.

Zuster Marie Adolphine en haar lotgenoten gingen China binnen, zoals de voorbijganger het brandend huis binnengaat. Hoewel de kans op overleven zeer gering was, hadden zij alleen de zorg voor kwetsbare kinderen voor ogen. Dat vergt geen heldenmoed, maar heiligenmoed.

In de voetsporen van de martelaren van China

Door Hans de Jong

In deze bijdrage geef ik een indruk van de plek waar zuster Marie Adolphine gestorven is en de situatie van de kerk in China.

Marie Adolphine werkte en leefde in Tai-yuan-foe in het zuiden van China. Momenteel telt deze stad 3,2 miljoen inwoners. Het klooster waar Marie Adolphine geleefd heeft, ligt nu midden in de stad. Het is overgenomen door een andere congregatie. De huidige bewoonsters maken onder andere altaardwalen. Delen van het gebouw zijn nog oorspronkelijk. Het stadsdeel waarin het klooster ligt, is verschrikkelijk druk. In het klooster bevinden zich nog herinneringen aan Marie Adolphine. Er is een meditatiekamer waar zich relieken van de zeven zusters bevinden. Er hangt een portret van haar en in het Chinees is haar lijfspreuk te lezen. "God is overal en het maakt geen verschil waar wij Hem dienen."

In de plaatselijke kathedraal is ook een afbeelding van de zeven zusters in het altaar. Ook daar wordt zuster Marie Adolphine nog steeds herdacht. Tijdens de reis die de voorzitter van de Stichting Zuster Marie Adolphine in 2017 maakte, heeft hij een stukje hout van de bedstee, waarin Marie Adolphine sliep, aan het bisdom overgedragen.

In China bestaat dankbaarheid voor de activiteiten van missionarissen. Regelmatig zeiden Chinezen tegen ons dat ze blij waren dat ze gekomen zijn. Die blijdschap is opmerkelijk, vooral in het licht van de Chinese kerkgeschiedenis.

Marie Adolphine en haar groep behoorden niet tot de eerste missionarissen in China. Het christendom in China heeft oude wortels, maar herhaalde pogingen tot missionering leverden geen blijvende vestiging van de Kerk op. De moeizame verhouding is te verklaren vanuit de gesloten Chinese cultuur. De eerste missionarissen waren nestoriaanse christenen in de zevende eeuw. Het christendom verdween.

*De kathedraal
in Tai-yuan-foe
(China)*

In de dertiende eeuw trokken de franciscanen naar China. Zij bekeerden 30.000 mensen. Toch verdween na een wisseling van keizerlijke families het christendom spoorloos.

De derde fase van de christelijke missionering begon met de jezuïeten. Onder hen waren befaamde missionarissen als Matteo Ricci en Ferdinand Verbiest. Zij waren bekwame wiskundigen en sterrenkundigen en wisten zich via deze weg een toegang te verschaffen tot het Chinese hof. Zij streefden naar een harmonisatie van de Chinese cultuur en het christendom en stonden de verering van de Chinese wijsgeer Confucius toe. Dat leidde tot tegenstand bij andere missionerende ordes. In 1715 verbood de Kerk de verering van Confucius. De toenmalige keizer verbood op zijn beurt christelijke missie-activiteiten.

Het leven van Marie Adolphine speelde zich af in de vierde fase van de christelijke missiegeschiedenis. Na de Opiumoorlog in 1840 werd China gedwongen 5 havens aan de kust open te stellen voor Westerse mogendheden. Het was het eerste van een reeks verdragen waardoor de missie een bevoorrechte positie kreeg. Met name Frankrijk speelde een belangrijke rol. Het was deze verwevenheid met het kolonialisme die tot opstanden en christenvervolgingen leidde. Zuster Marie Adolphine en haar gezellinnen werden in 1900 slachtoffer van de Bokseropstand.

” God is overal en het maakt geen verschil waar wij Hem dienen

Nog altijd is de situatie tussen de Chinese overheid en de Kerk gespannen. Er bestaan twee Kerken, een door de overheid erkende patriottische Kerk en een ondergrondse vervolgte Kerk. De patriottische Kerk telt ongeveer 4 miljoen leden, de ondergrondse 8 miljoen. Paus Franciscus heeft pogingen ondernomen om de verhouding tussen de Kerk en de Chinese overheid te verbeteren. In 2018 tekenden de Heilige Stoel en China een overeenkomst over de keuze van bisschoppen, waarbij bepaald werd dat de paus ook een veto kon uitspreken over door de staat voorgestelde bisschoppen. Deze overeenkomst is in 2020 en 2024 vernieuwd. Dit betekent een lichte verbetering voor de Kerk in China. Nog altijd bestaat er een spanning tussen de universaliteit van de katholieke Kerk en de gesloten Chinese samenleving, een spanning waarvan Marie Adolphine en haar gezellen het slachtoffer waren.

Foto's van
boven naar
beneden:
meditatieruimte,
relikwie van de
zusters,
de zeven zus-
ters in het altaar,
de zusters voor
het zusterhuis

Het leven van Ma Adolphe

3 maart 1866 – 9 juli 1900

ven arie nine

Door Hans de Jong

Marie Adolphine wordt op 3 maart 1866 geboren in Ossendrecht als dochter van Petrus Joannes Dierkx en Judoca Carolina Withaegs. Op het gemeentehuis wordt zij ingeschreven als Judoca Catharina Dierkx. Opmerkelijk is dat de pastoor haar dezelfde dag in het doopregister inschrijft als Anna Catharina Dierkx. Onder die naam zal ze door het leven gaan. Haar roepnaam is Kaatje of Cato.

Haar ouders hadden een herberg en een winkel. Het leven van Kaatje wordt getekend door droevige gebeurtenissen. Wanneer ze vijf jaar oud is, verliest ze haar moeder. Zij stierf in het kraambed tijdens een pokkenepidemie op 23 juni 1871. Haar vader vertrok ongeveer 10 maanden later naar Brussel. In Ossendrecht is nooit meer iets over hem vernomen. Kaatje woonde kort bij haar grootmoeder, maar later bij Kees en Nely Dierkx-Smout. Zij stonden bekend als vrome mensen; Kees werkte als tuinman bij de pastoor van het dorp. In die tijd volgde Kaatje onderwijs bij de zusters Franciscanessen van Oudenbosch. Zij woonden op de Berghoeve in Ossendrecht. Op 18 juli 1877 werd Kaatje gevormd en deed op die dag ook haar Eerste Heilige Communie.

In die tijd markeerde het doen van de Eerste Communie voor de gewone man of vrouw, de overgang naar de arbeidswereld. Zo ook voor Kaatje. Kaatje ging werken als kinderreisje bij de familie De Beukelaar en later in een peekoffiefabriek. Ondertussen hield ze contact met de franciscanessen van Oudenbosch. Daar volgde ze in ieder geval de zondagslessen voor jonge vrouwen. Mogelijk ontloek daar haar roeping. Het verhaal gaat dat ze op de fabriek een keer fel reageerde op de verhalen van haar collegae over hun amoreuze avonturen. Toen Kaatje daarover hoorde, riep ze uit: "Op mijn hemd komt gene vent te

Het geboortehuis

Dorpsgezicht rond 1900

liggen!” Ze was wat fel en volgens de overlevering had ze er iets later al weer spijt van.

Door bemiddeling van de familie De Beukelaar kon ze in 1884 in Antwerpen aan de slag bij de familie Coveliers-De Beukelaar. Deze familie woonde op het Klapdorp in Antwerpen. Kaatje Dierckx werd parochiaan van de Sint Paulusparochie. De facebookpagina van deze parochie vermeldt dat ze vervolgens (1887) werkte voor de dames Van Wyck (Klapdorp 89) tot hun dood in 1891 en daarna twee jaar in dienst was van de griffier Jozef Van Beylen en zijn echtgenote Maria Verbeelen. Dit echtpaar betaalde ook haar bruidsschat toen ze in 1893 intrad bij de congregatie Franciscanessen Missionarissen van Maria.

In Antwerpen groeide haar verlangen naar het religieuze leven. Ze voelde een roeping tot het missiewerk in Congo. In 1893 trad ze, zoals gezegd, in bij de Franciscanessen Missionarissen van Maria. Deze congregatie was in 1877 opgericht in India door Hélène Chapottin de Neuville, beter bekend als Moeder Maria van de Passie. Zij was van hoge adel. De congregatie is deels contemplatief (beschouwend). De verering van de Eucharistie staat centraal in haar spiritualiteit. Daarnaast zijn ze actief in de bejaarden- en ziekenzorg, maar zetten zich ook in voor de missie. In het dynamische katholicisme van de negentiende eeuw groeide deze congregatie snel en in 1889 verrees er al een klooster in het noorden van Antwerpen aan de Pothoekstraat. Het klooster stond en staat in de in 1890 opgerichte parochie van de heilige Eligius.

In dit Antwerpse klooster begon Kaatje op 31 juni 1893 haar noviciaat. Wanneer de zusters haar vragen waarom ze wilde intreden

antwoordde Kaatje: “Het verlangen om voor Onzen Lieven Heer te mogen lijden.” Ze kreeg de naam Marie Adolphine. Zelf had ze de voorkeur voor de Nederlandse heilige Liduina van Schiedam. Waarschijnlijk hing dit samen met haar lijdensspiritualiteit. In het noviciaat kreeg Marie Adolphine een gedegen geestelijke vorming. Een van haar mede-novicen, zuster Marie-Honorine, verklaarde dat zij buitengewoon edelmoedig was en altijd klaar stond anderen te helpen. Ze schrijft letterlijk: “Nooit zag ik haar ongeduldig.” Op 4 september 1895 legde Marie Adolphine haar kleine geloften af. Op 17 november 1898 volgden haar eeuwige geloften. In het klooster verrichtte Marie Adolphine vooral huishoudelijke taken. Ze stond in de keuken en was het hoofd van de wasserij. Zusters, voor wie dit werk zwaar viel, beurde ze op. Zwaar en vuil werk deed ze zelf. Ze heeft ook nog lesgegeven op de huishoudschool van de zusters. Ze kon uitstekend overweg met de meisjes uit de volkse buurt waar het klooster stond.

In het jaar dat Marie Adolphine haar eeuwige geloften aflegde, besloot de leiding van haar congregatie een nieuwe missie in China te beginnen. De hulpbisschop van Tai-yuan-foe, mgr. Fogolla heeft zuster Marie van de Passie benaderd. Hij had zusters nodig voor een weeshuis en wilde een ziekenhuis oprichten in zijn vicariaat. Tai-yuan-foe ligt in de Noord-Chinese provincie Shansi. Hij was ervan overtuigd dat China veilig was. Maria van de Passie moest ervoor zorgen dat de geselecteerde zusters over voldoende en gevarieerde kwaliteiten beschikten. In het begin van 1899 kreeg Marie Adolphine te horen dat zij uitverkoren was. Zij werd uitgekozen vanwege haar praktische vaardigheden en het feit dat ze brood kon bakken.

Bij de voorbereidende informatie die Marie Adolphine ontving zat ook een foto van de vermoorde en in stukken gehakte missionaris pater Victorinus. Toen de zusters deze zagen huiverden ze. Zo niet Marie Adolphine. Toen haar medezusters haar vroegen of ze niet bang was, antwoordde Marie Adolphine gevat: "O nee, als ik in stukken gesneden word, ga ik recht naar de hemel. En dan kom ik terug om hier in de gangen de ronde te doen en zeg tegen jullie: Ben maar niet bang.. ik ben het maar. En dan geef ik ieder een stukske." "Wat voor een stukske?" vragen de zusters haar. Marie Adolphine antwoordde: "Een stuk van mijn martelaarspalm natuurlijk!".

In februari 1899 vertrok ze naar China. In de groep waarmee zij afreisde zat maar één Vlaamse medezuster, Marie-Amandine van het Heilig Hart, afkomstig uit het Belgisch-Limburgse dorp Schakkebroek. In die tijd betekende het gaan naar een missieland een definitief afscheid van het vaderland. Marie Adolphine realiseerde zich dat maar al te goed. Ze vond het erg dat niemand van haar Ossendrechtse familieleden de moeite had genomen naar Antwerpen te komen om afscheid van haar te nemen.

Op 12 maart 1899 vertrok ze naar China. Na een lange reis kwam ze op 13 april 1899 in Sjanghai aan. Voor degenen die bestemd waren voor Tai-yuan-foe volgde nog een reis. Pas op 4 mei arriveerden Marie Adolphine en haar medezusters op de plaats van bestemming. Daar begon haar werk in het weeshuis. Marie Adolphine kreeg de zorg over de keuken en de wasserij. Na een periode van ontberingen (alle zusters werden ziek), normaliseerde de situatie. Aanvankelijk woonden ze in een noodklooster, maar in april 1900 werd er al gedacht aan de bouw van een echt klooster en begon men

eraan. Toch nam geleidelijk aan de dreiging toe.

In het land heerste hongersnood en droogte. De levensmiddelen werden duurder. De Chinezen gaven de Europeanen de schuld. Kerk en missie werden vereenzelvigd met de westerse mogendheden. De groeiende ontevredenheid leidt tot het ontstaan van het geheime genootschap van de Bokseers. In 1900 ontketende deze sekte een christenvervolging. De zusters besloten om, ondanks het dreigend gevaar op hun plek te blijven.

De vervolging ging niet uit van de lokale bevolking. De pas benoemde onderkoning, de Tartaar Yushien, was de Bokseers goed gezind. Zogenaamd om de religieuzen en priesters beter te kunnen beschermen, bracht hij hen op 5 juli 1900 samen in het gastenverblijf van de mandarijnen. In de namiddag van 9 juli verscheen hij aan het hoofd van een bende strijders. Er klonken pistoolschoten. De benedeleden bestormden het gastenverblijf, sloegen de zusters en paters en verdreven hen naar de plaats van terechtstelling. Na een schijnproces werden Marie Adolphine en haar medezusters tezamen met de andere missionarissen en hun seminaristen onthoofd. Volgens de overlevering zongen ze het Te Deum voordat ze gedood werden. De verminkte lichamen werden als aas voor wilde honden en andere dieren op een hoop gesmeten en hun hoofden als afschrikwekkend voorbeeld op staken bij de stadspoorten gezet. Zo eindigde het aardse leven van Marie Adolphine.

Bronnen: "Voor iedereen een stukske" van Ad van Veldhoven. Website van Sint-Pauluskerk in Antwerpen

1. Beeld in Sint Pauluskerk, Antwerpen
2. Glas-in-loodraam van de eregalerij van de Kathedrale Basiliek Sint Bavo, Haarlem (Foto: S. Jagt)
3. Relikwie van de 7 zusters
4. Relikwie van Marie Adolphine
5. Beeld in Sint Gertrudiskerk, Ossendrecht

2.

3.

4.

TIJDLIJN

- 03-03-1866** **geboren in Ossendrecht** dochter van Petrus Johannes Dirks en Judoca Carolina Withaegs
- 1871** **sterfjaar moeder** kinderen bij familie ondergebracht
- 1872** **vertrek vader naar Brussel** lagere school van de zusters Franciscanessen van Oudenbosch op De Berghoeve
- 1878** **werken in het pakkot** inpakafdeling cichoreifabriek in Ossendrecht, 's zondags vormingscursussen bij de zusters
- 1884** **dienstbode in Antwerpen** bij welgestelde familie
- 1887** **in dienst bij juffrouw Van Wijk**
- vanaf 1889** **onder indruk van het werk van de zusters**
- 1893** **overlijden juffrouw Van Wijk**
- 19-03-1893** **intrede bij de congregatie** kloosternaam Marie Adolphine, werk in keuken en zorg over wasserij en linnenkamer
- 1898** **afleggen eeuwige gelofte**
- 1898** **verzoek hulpbisschop van Tai-yuan-foe** om klooster te stichten voor verzorging van 200 weeskinderen en oprichten hospitaal
- 12-03-1899** **vertrek per boot vanuit Marseille** naar Sjanghai, kleinere boot van Sjanghai naar Tsentsin, per trein naar eindstation Pao-tin-foe
- 04-05-1899** **aankomst missiepost Tai-yuan-foe** na negen dagen muilezelkaravaan
- 1900** **uitbreken Bokseropstand in Peking** aanvallen tegen o.a. westerlingen
- 05-07-1900** **onderkoning Yushien van Sjansi** zorgt voor veiligheid missiebewoners mogen in gastenverblijf van de mandarijnen
- 09-07-1900** **aanval van de Bokkers** in het gastenverblijf schijntribunaal en onthoofding zusters, missionarissen, seminaristen en medewerkers
- 10-12-1926** **Paus Pius XI start proces tot zaligverklaring** slachtoffers van Tai-yuan-foe
- 03-01-1943** **afkondiging paus Pius XII:** de groep was vermoord vanwege hun geloof, martelaren voor God en de kerk
- 24-11-1946** **Paus Pius XII: Zaligverklaring**
- 01-10-2000** **Paus Johannes Paulus II: Heiligverklaring**
- 08-07** Zondag nabij deze dag is **Feestdag zr. Marie Adolphine**
- 16-10-2024** **Paus Franciscus zegent de bedevaartsvlag** met de beeltenis van de heilige Marie Adolphine

De Berghoeve in Ossendrecht

van meisjesschool tot herinneringsplek

Door Astrid Halfhide

Historie van De Berghoeve

De Berghoeve, gelegen aan de Calfven in Ossendrecht, is een 18e-eeuwse dwarshuisboerderij die een belangrijke rol speelde in het onderwijs en religieuze leven van het dorp. In 1847 stelde Maria Johanna Baronesse Osy de Knijff haar boerderij beschikbaar voor het onderwijs aan meisjes. Ze schakelde de hulp in van de Zusters Franciscanessen van Oudenbosch, die op 22 mei 1847 drie zusters naar Ossendrecht stuurden. Zij begonnen al snel een zondagsschool en organiseerden onderwijs voor gehuwde vrouwen.

Zuster Marie Adolphine en De Berghoeve

Een van de bekendste leerlingen van de meisjesschool op De Berghoeve was Judoca Catharina Dierkx, beter bekend als Kaatje Dierkx en later als Zuster Marie Adolphine. Kaatje is geboren op 3 maart 1866 in Ossendrecht en volgde onderwijs bij de Zusters Franciscanessen van Oudenbosch op

De Berghoeve. Het verhaal gaat dat zij dagelijks in de kapel 1.000 Weesgegroetjes bad.

Bij De Berghoeve was tot twee jaar terug nog het pad te zien en te belopen, waar Kaatje liep om van huis naar de school te komen. Dit pad maakte toen nog deel uit van de 4 kilometer lange wandelroute "Paadje van Kaatje", die voert langs de belangrijkste plekken in het leven van Kaatje Dierkx.

De Berghoeve na de oprichting van het klooster en schoolgebouw in Ossendrecht

Na verloop van tijd wilde men echter een bewaarschool stichten en er waren meer schoollokalen nodig. In het dorp werd op het terrein van de afgebroken noodkerk in 1900 een klooster met scholen ontworpen door de Belgische architect L. Goethals. In 1908 en in 1916 werden er schoollokalen bijgebouwd. De Berghoeve en de school verloren toen hun functie en De Berghoeve

Het verdwenen paadje

Boven: De Berghoeve met school.

Onder: Kapel in de Berghoeve waar Adolphine naar school ging

werd later verkocht aan de familie Jacobs die daar hun intrek nam. Uit het gesprek met de huidige bewoonster, Elly Deurloo, werd duidelijk dat het huis vele jaren is bewoond door de familie Jacobs of de nazaten daarvan. Inmiddels is de hoeve verkocht en wordt thans gehuurd door Elly.

Via Elly werd contact gelegd met mevrouw Marianne Jacobs-Jacobs, dochter van de voormalige eigenaar. Zij wist te vertellen dat het voormalige schoolgebouw door de familie werd gebruikt en dat het in de Tweede Wereldoorlog en tijdens de Watersnoodramp van 1953 dienst heeft gedaan als opvangplek voor familie en anderen die gevlucht waren voor het oorlogsgeweld of het water.

Marianne was toen nog te jong om zich dat te herinneren, maar haar oudere zus vertelde haar dat het hectische tijden waren op De Berghoeve.

Op een bepaald moment werd duidelijk dat het schoolgebouw te kostbaar werd voor de familie om te onderhouden en besloten werd over te gaan tot

sloop, waarvoor toestemming werd verleend door de toenmalige burgemeester F. Vos de Wael. In 1964 kwam echter een nieuwe burgemeester, André van Gils, die de monumentale waarde van het schoolgebouw zag en die hoopte het pand van de sloop te behoeden. De sloop was echter al te ver gevorderd en in 1966 was de sloop definitief.

Huidig gebruik en herdenking

Tegenwoordig is De Berghoeve geen school meer, maar het blijft een belangrijke herdenkingsplek. Elk jaar wordt ter ere van Zuster Marie Adolphine een feestdag gehouden op 9 juli of de eerste zondag daarna. Er is dan een stille gebedstocht van de Adolphinekapel (het voormalig geboortehuis van Kaatje) naar onder meer De Berghoeve, waar enkele minuten wordt stilgestaan bij het leven van Kaatje, het Adolphinelied wordt gezongen en tot de Heilige Zuster Marie Adolphine wordt gebeden.

Conclusie

De Berghoeve in Ossendrecht heeft een rijke geschiedenis als onderwijsinstelling en religieus centrum. Hoewel het zijn oorspronkelijke functie heeft verloren, blijft het een belangrijk monument ter nagedachtenis aan Zuster Marie Adolphine en de rol van de Zusters Franciscanessen in de gemeenschap van Ossendrecht.

**Elly
Deurloo**

Bronnen: Interviews met Elly Deurloo en Marianne Jacobs-Jacobs, Het geheugen van Brabant, BN De Stem, Halsterse Zuidwestkrant, Internetbode, Gemeente Woensdrecht, Brabants Erfgoed

Kinderen begeleiden

in hun tocht door het leven

Door Lucie Venmans

In het broederhuis St. Marie in Huijbergen ontmoet ik Marjan Bosch, Tom Hommel en broeder Bram Hommel. Zij vertellen over de tochten voor kinderen, die zij in het bosrijke gebied van de Staartse Duinen vanaf de kapel van Marie Adolphine, en op en rond het terrein van de broeders organiseren. Deze zijn geïnspireerd op de pelgrimstochten naar Santiago de Compostella.

Lopen naar Santiago de Compostella is een bijzondere ervaring: het is niet 'één lange weg'. Voor velen is zo'n tocht een mijlpaal in hun leven. Je loopt niet alleen en onderweg zijn mensen die je helpen verder te gaan. Een van hen is René Heinrichs. Hij stichtte de pelgrimsherberg "Nos Repos" in Frankrijk zodat pelgrims, dankzij tientallen vrijwilligers die meehelpen, uitgerust en gesterkt weer verder kunnen trekken.

In Nederland zijn jeugdpelgrimstochten opgezet door Jack Naus. De rode draad in zijn leven is: het op weg zijn. Hij startte deze tochten in Vessem: nu zijn deze pelgrimages, onder leiding van een oud-pelgrim, in heel Nederland. In 2015 heeft Jack met René Heinrichs, Toine Martens en Tom Hommel pelgrimstochten in Ossendrecht opgezet. Een trouwe begeleider van deze eerste pelgrimages was Hub Mooren. Hij was als onderwijsman begaan met de jeugd. Tom was directeur van de Marie Adolphineschool en later van De Meulenrakkers. Hij is nu o.a. gastheer voor pelgrims die onderweg zijn naar Santiago. Allen hebben een missie om kinderen te

V.l.n.r.: Broeder Bram, Marjan Bosch en Tom Hommel

begeleiden in hun tocht door het leven. Jongeren maken veel mee en het leven is vol van keuzes maken. Bijzonder is dat alleen katholieke scholen meedoen. Drie jaar geleden is Tom gestopt met begeleiding van de kinderen, maar verleent nog wel hand- en spandiensten.

Start van de tocht is in kapel van Zr. Marie Adolphine in Ossendrecht waar haar levensverhaal wordt verteld. Dit verhaal over een jonge vrouw die bereid is haar eigen leven te geven voor anderen, kan voor de leerlingen een model zijn in een tijd waar we vooral bekommerd zijn om onszelf. Het eindpunt ligt bij de broeders in Huijbergen.

De tochten worden, in het begin van het schooljaar gehouden voor kinderen uit groep acht. In de loop van dat jaar moeten ze kiezen wat ze later gaan doen. Het zijn groepjes van drie à vier kinderen. Onderweg wordt gepraat over wat ze zien en wat ze hebben meegemaakt en dan blijkt dat velen een rugzakje hebben. Sommigen zijn getroffen door overlijden van ouders door ziekte of zelfdoding. Anderen hebben te maken met echtscheiding van hun ouders. Marjan Bosch wil met de kinderen bezig zijn met bezinning en het verbonden zijn met de natuur. Dat is voor Marjan niet moeilijk, want zij is bewoner en hovenier van leefgemeenschap De Huijberg en heeft drie jaar geleden de coördinatie en organisatie overgenomen van Tom. In een voorbereidende les op school rapen de kinderen een kiezelsteen op en schrijven hierop wat hun bezighoudt. Dit steentje wordt in de tuin van de broeders bij het kruis, Cruz de Ferro, weggelegd. De bedoeling van dit gebeuren is kinderen te laten weten

dat Jezus er altijd is om je zorgen en problemen bij weg te leggen.

De middag wordt afgesloten in de kapel bij het beeld van Franciscus, waar broeder Bram vertelt over deze heilige en de Wolf. Dit verhaal laat zien dat zelfs de meest uitzichtloze situaties kunnen worden opgelost door naar elkaar te luisteren en elkaar te respecteren. Franciscus zag in de Wolf geen roofdier. Hij wees hem op zijn goede eigenschappen. De Wolf werd tam en ging de mensen helpen hun stad te bewaken. Door het goede in elkaar te zien, kunnen we samen veel en daarom wordt afgesloten met het doorgeven van een kaars met de boodschap: "Vertel iets goeds over de ander."

Deze dag moet de jongeren hoop en rust geven om goede keuzes te maken voor de rest van hun leven. Na afloop wordt een certificaat uitgedeeld met daarop het stempel van de school, van de broeders en van het Jacobsgenootschap.

Dat is een vereniging die probeert de belangstelling voor pelgrimstochten naar Santiago de Compostella op te wekken. Tom, Marjan en broeder Bram vertellen dat deze tochten met de schoolverlaters goed werken. Ze hebben een positieve invloed op de kinderen en er is altijd een leuke sfeer, ook al is het slecht weer! Zo'n dag geeft inspiratie aan begeleiders, leerlingen en leerkrachten. Aan het einde worden de kinderen door hun ouders opgehaald.

Tot slot vertelt Marjan dat zij het belangrijk vindt om aandacht aan elkaar en de natuur te blijven geven. Tom zegt dat de mens het middelpunt in de parochie moet zijn. Broeder Bram vult aan dat wij samen ook onderweg zijn en leven als pelgrims. Het gaat erom dat wij beseffen wat onderweg met ons gebeurt: dat is heel veel.

In het voetspoor van zuster Marie Adolphine

Een van de leden van het Missionair Team Brabantse Wal is **Isabella Geeve**. Zij is 40 jaar werkzaam in het onderwijs, waarvan 25 jaar in het gespecialiseerd onderwijs: cluster drie. Ze is moeder van drie kinderen en oma van drie kleinkinderen. Vanuit het missionaire team, haar band met het geloof en interesse in de medemens is haar betrokkenheid tot onze Brabantse vrouwelijke heilige ontstaan.

Isabella vertelt: “Keuzes die mensen maken, komen bij iedereen bewust of onbewust, op hun pad. Marie Adolphine moest al jong keuzes maken, maar ze leefde vanuit een passie en was vol idealen. Ze was jong, maar probeerde die idealen na te streven.” Evenals Marie Adolphine denkt Isabella in mogelijkheden, is ze niet bang voor problemen, wil ze anderen een zinvol leven geven en iedereen zijn talenten leren ontdekken: doorzettingsvermogen, verbondenheid en veerkracht als het moeilijker gaat. Ze wil kinderen en volwassenen die door omstandigheden kwetsbaar zijn, vaardigheden aanleren en kennis overdragen waarmee ze in de maatschappij op eigen kracht verder kunnen. Dat is ook de reden dat Isabella en haar collega's inderdaad naar Turkije en Marokko zijn gegaan. Ze wilde de omstandigheden van haar nieuwe, anderstalige leerlingen ontdekken en dat werkte verrijkend. Onderwijsmensen zijn gepassioneerd over hun werk, ze gaan voor hun kinderen. Of: zoals we in Brabant zeggen: alles voor 't jong!

Over Marie-Adolphine is Isabella heel duidelijk. Er zat passie in haar, een vlammetje dat aangewakkerd werd, toen ze naar China vertrok om daar voor baby's en weeskinderen te zorgen, zodat deze niet mee hoefden te maken wat ze zelf had meegemaakt.

Vanuit **Geloof** het goede voor je naasten doen is mooi, maar Isabella meent dat je wel realistisch moet blijven en geen ideologie moet maken. In deze veranderende wereld, waarin men weinig respect heeft voor elkaar, hoopt onze inmiddels onderwijs leidinggevende dat **Liefde** overwint en dat **Hoop** mensen krachtig genoeg maakt om elkaar te blijven zien en te ontmoeten, dat ze een positief geluid laten horen en er ook naar handelen.

**Isabella
Geeve**

Kazuifel met afbeelding van Adolphine

Kaatje

Geloof als leidraad voor haar leven
Steeds dienstbaar zijn en liefde geven
Dat stond centraal in haar bestaan
Zo zou zij door het leven gaan

Het dreef haar weg uit Ossendrecht
Ze kwam in Antwerpen terecht
Maar het contact met haar dorp bleef
Dat blijkt uit brieven die ze schreef

Die getuigen van een grote moed
Van gevoel voor humor even goed
Eigenschappen die de rest van haar leven
haarzelf en ook anderen kracht zouden geven

Ze begon als hulp in de huishouding
Maar het klooster, dat was echt haar ding
Ze werd daar Zuster Marie Adolphine
en was bij iedereen graag gezien

Ze werd voor China geselecteerd
en was heel dankbaar en zeer vereerd
Ze zou het misschien niet overleven,
maar was bereid haar leven te geven

Toen moest ze naar Marseille toe
voor de lange reis naar Tai-yuan-foe
Die reis zou zo'n twee maanden duren
en ze kreeg het best zwaar te verduren

Van de groep van acht zusters in totaal
sprak maar één zuster haar moedertaal
Dat was de goedlachse Marie Amandine,
het Vlaamse 'maatje' van Adolphine

Na ruim een maand reizen over zee
kon één van de acht niet verder mee
Na nog eens lang reizen over land
is de rest in Tai-yuan-foe beland

Ze troffen geen klooster of hospitaal aan
Alleen het weeshuis bleek er te staan
Een smeerbeel om moedeloos van te raken
Ze moesten er samen iets van maken

De zusters moesten veel ontberen
en menige tegenslag incasseren
Maar door volharding zat na een jaar
de missiepost prima in elkaar

Ondertussen nam de dreiging toe
De Bokkers kwamen naar Tai-yuan-foe
Die brachten christenen dood en verdriet
Maar vluchten wilden de zusters niet

Bereid om te sterven voor hun Heer
boden zij helemaal geen verweer
Zo blijven zij ook in deze tijd
een toonbeeld van moed en standvastigheid

Heilige Adolphine, wij blijven U eren
omdat wij Uw sterke geloof respecteren
Dat God de Vader ons elke dag
een beetje van Uw geloof geven mag.

Door Johan van Diesen

Zusters Franciscanen

**avonturiersters,
in dienende liefde
voor God en de mensen**

Door Fredi Hagedoorn

*De zusters
Franciscanessen
in Antwerpen,
met van links naar
rechts zusters
Malgorzata, Jose,
Paula, Louisa,
Gaby, Krista
en Aline*

ssen

In Antwerpen staat een klooster van de Franciscanessen Missionarissen van Maria. Het is van de congregatie waar Marie Adolphine toe behoorde. Er wonen zeven zusters. De meesten zijn op hoge leeftijd. Met hun leven getuigen zij allemaal van mededogen en van Gods liefde. Zij voelen zich geroepen om in te gaan op de stem van Jezus: “Kom en volg Mij”. Rond de feestdag van de martelaressen in juli, bezoek ik de zusters, die vertellen over hun avontuurlijke levens.

Zuster Aline: “Ik werd familiehelpster bij gezinnen in deze arme buurt. Een uitgesproken voorbeeld was het gezin van de laatste voddendraapster in Antwerpen. Haar man had een goede baan, maar ze hadden geen overzicht over de financiën. Dus als zijn salaris binnenkwam, gaven ze dat in één keer uit en leefden de rest van de maand in armoede. Toen heb ik haar dochter geleerd een evenwichtig budget te maken voor de maand.

Ik ben ook 6 jaar in Senegal geweest. Ik was werkzaam in de parochie en werd betrokken bij de kindercatechese en de opleiding van de lokale catechisten. Toen de catechist afwezig was en ik hem moest vervangen, vroeg ik aan de kinderen wie mij kon helpen. Een jongen en een meisje staken hun hand op, zij spraken een beetje Frans en konden als tolk optreden. Samen kwamen we een stukje verder. Toen ik vertrok zeiden de moeders: U hebt mensen in hun waardigheid gezet. En u liet ons volhouden.”

Zuster Krista was in Suriname en werkte vele jaren in de dorpen van de Boslandcreolen en de indianen langs de Marowijnerivier. De zusters hadden er twee verafgelegen posten die alleen per korjaal bereikbaar waren. Zij deden vooral aan ontwikkelingswerk in verschillende dorpen door scholen op te richten, dispensaria, cursussen om volwassenen te leren lezen en schrijven enz.

Zuster Paula haar missieleven verliep voor een groot deel in Kongo. "Ik woonde er 25 jaar en leerde de grote afstanden ontdekken die steden, bevolkte centra of uitgestrekte savannen met elkaar verbinden in dit grote land. Een missiepost (vb. Sandoa) kon wel op 500 km en meer liggen van de hoofdstad (Kolwezi of Lubumbashi) die moest voorzien in het levensnoodzakelijke. Er werd zelf brood gebakken, pindakaas bereid en hout gekapt om het koken te verzekeren. Gelukkig werd er op hulp gerekend van mensen die dichtbij woonden en blij waren met een job. Ik gaf les in de normaalschool en hielp in de vorming van 'leraressen' voor de lagere school. De leerlingen waren meestal internen waarvan de ouders op afstand woonden. Ze gingen maar tweemaal per jaar naar huis voor de vakanties. In de stad Likasi begon ik met een levensschool voor ongeschoolde meisjes die zich twee jaar voorbereidden op het huwelijk. Bij deze taak kwamen nog vele pastorale taken zoals vorming van catechisten, godsdienstonderwijs, bezoeken allerlei."

Hoeveel mensen we geholpen hebben? "Dat is maar bijzaak, wij werden gezonden om hen iets te brengen wat hen kon helpen om vooruit te komen in het leven: intellectueel, financieel en zeker ook spiritueel. Op mijn onderweg-zijn in mijn missie heb ik vele mensen leren kennen en waarderen."

Drie zusters hebben ook vele jaren in een ziekenhuis gewerkt in IJsland. De zusters leven dezelfde idealen als Marie Adolphine. Ze lopen ook letterlijk in haar voetsporen. Zuster Aline: "Marie Adolphine en haar Belgische medezuster Maria Amandina kwamen hier tegelijk aan om in te treden. Ze werden in de kapel van het klooster ingekleed en vertrokken samen naar China."

"Maria van de Passie (Hélène de Chappotin) is de Franse stichteres van onze internationale congregatie. Zij had zelf ervaring opgedaan in de missie in Indië. Voor haar zijn contemplatie én actie belangrijk. Zij noemde Jezus altijd de eerste missionaris. Ook ons leven wordt gedragen door Eucharistie, Aanbidding en persoonlijk gebed."

De congregatie is over de wereld verspreid. De zusters worden gezonden naar oorlogs- en conflictgebieden en gebieden in armoede. Naar plekken waar het Evangelie het minst gekend is. Zij zijn vooral aanwezig bij de minstbedeelden en zetten zich in voor vrede en rechtvaardigheid.

De zusters vinden hun veerkracht en inspiratie in het charisma zoals de stichteres Maria van de Passie het verwoordde in haar geschriften: "Voor de missie en de risico's hieraan verbonden, zijn we beschikbaar en sterk in geloof, bereid om alles te verlaten en te gaan waar we naar toe gezonden worden."

Kijk voor meer informatie over het werk en de missie van de zusters Franciscanessen op www.fmm.org

Kapel van de zusters, met de afbeeldingen van zuster Amandina en zuster Adolphine, die daar vanwege hun feestdag waren neergezet

”
Zij voelen
zich
geroepen
om in te
gaan op
de stem
van Jezus:
“Kom en
volg Mij”

Met liefde en overgave: het leven in de geest van Maria

Zuster Maria Mater Castissima, Blauwe Zuster in Heiloo, getuigt van een leven in volledige toewijding aan Maria. Geïnspireerd door zuster Marie Adolphine en de spiritualiteit van Grignion de Montfort, vertelt zij over roeping, moed en hoop – juist in een tijd van herleving van geloof.

"Mijn naam is zuster Maria Mater Castissima – een naam die verwijst naar de Litanie van Loreto, toegewijd aan de heilige Maagd Maria. In onze gemeenschap ontvangen wij een nieuwe naam, een teken van onze totale toewijding aan Maria. Naast de drie geloften van armoede, kuisheid en gehoorzaamheid, leggen wij een vierde gelofte af: totale toewijding aan Maria, om via haar tot Jezus te komen. Dit is geworteld in de spiritualiteit van de heilige Louis-Marie Grignion de Montfort, dezelfde die ook paus Johannes Paulus II inspireerde.

In onze missie volgen wij het voorbeeld van de heilige zuster Marie Adolphine, onze patrones in Heiloo. Zij leefde met een open hart, bereid om te gaan waar God haar riep – iets wat ook ons dagelijks leven kenmerkt. Wij zijn actief op plekken waar anderen vaak niet heen durven, zoals Gaza, Oekraïne of Syrië. In dat vertrouwen ligt onze vreugde, zelfs in lijden. Martelaarschap is voor ons niet iets om bang voor te zijn, maar een diepe vereniging met Christus.

In 2025 vieren we haar 25-jarig jubileum in Heiloo met een toneelstuk, als eerbetoon aan haar leven van dienstbaarheid. Juist nu, in het Heilig Jaar van de Hoop, zien we tekenen van herleving in de Kerk. Jongeren keren terug, hunkerend naar geloof en zin.

Zuster Marie Adolphine leefde niet groots in daden, maar groots in liefde. Dat is wat telt. Mijn hoop is dat haar voorbeeld velen mag inspireren om met liefde, gebed en moed te leven. Wees niet bang – God is met jullie. Op haar voorspraak bidden wij dat Zijn Rijk zichtbaar mag worden, in ons hart en in de wereld."

**zuster Maria Mater
Castissima**

lid van de gemeenschap van de
Blauwe Zusters in Heiloo

Een familie- schat om te koesteren

Door Fredi Hagedoorn

Ingrid De Koninck deelt persoonlijke herinneringen, brieven en devotionalia die haar verbinden met de heilige. In dit gesprek vertelt zij hoe Marie Adolphine tot leven komt in humor, geloof en onverwachte momenten van nabijheid.

Ingrid De Koninck heeft een familieverband met zr. Marie Adolphine. Haar opa was het petekind van Marie Adolphine. Ingrid bezit een schat aan informatie over Adolphine. Ze heeft verschillende brieven in haar bezit die Kaatje schreef aan haar familie, devotionalia en krantenartikelen.

Ze bewaart alles, want Marie Adolphine betekent veel voor Ingrid. "In onze familie hadden we het niet veel over Adolphine. Maar we wisten het wel. Toen mijn opa stierf, gingen de brieven naar mijn moeder en daarna naar mij. Ik heb in Tilburg alles laten restaureren, zodat alles goed bewaard blijft.

Isabella de Vos was de moeder van mijn opa, Henri de Beukelaar. Isabella was heel betrokken bij Kaatje. Daarom heeft Isabella haar gevraagd om peetmoeder te worden. Dat vond zij een hele eer. Kaatje kwam met tram en trein naar Ossendrecht om hem ten doop te houden.

In al haar latere brieven informeert ze naar Henri. Ze schrijft met humor en vraagt bijvoorbeeld: "hoe is het met onze kleine Henri, kan hij nog niet haast lopen, heeft hij nog geen tandjes, kakt hij nog niet in de broek?"

Ingrid: "Dat is wat me in haar aanspreekt: haar humor. Je kunt met haar lachen." Al haar brieven spreken van haar geloof en liefde voor haar familie. Ze informeerde naar het wel en wee van iedereen. Ze schrijft dat het niet mogelijk is dat ze allemaal op bezoek komen "want dan zou het natuurlijk een hele processie zijn", maar "ze zijn mij allen even dierbaar." In die tijd was Ossendrecht-Antwerpen een hele afstand. Toch was Adolphine heel gelukkig als kloosterzuster. "Niets van al wat in de wereld is, gaat boven het kloosterleven."

In een andere brief schrijft ze: "Ik wens jullie gezondheid. Maar als je het niet krijgt, is het de wil van God, dan moet je het maar aanvaarden." En als verwijzing naar haar latere marteldood: "Bid veel voor mij. Dat ik altijd gereed mag zijn mijzelf te slachtofferen en trouw te blijven in het heilig geloof." Voor Ingrid is het een spiritualiteit uit een andere tijd: "Dat gaat me toch ver, dan moet je het maar aanvaarden. Dat staat ver van ons af."

Ingrid: "Ik zou zelf mijn geloof niet zo uitdragen aan vreemde mensen. Het is voor mij een persoonlijke kwestie. Maar Adolphine komt wel steeds met toevalligheden op mijn pad. Toen ik als receptioniste werkte hing er ineens een poster van haar in de kapel, vlakbij mijn werk. En haar zaligverklaring viel samen met belangrijke verjaardagen van onze familie, dat vind ik ook heel toevallig.

Met mijn man ben ik een paar keer bij de Adolphinedag geweest. De eerste keer was op uitnodiging van Ad van Veldhoven. Later heb ik de brieven ook mee-

genomen voor de Stichting, zodat zij daar kopieën van konden maken.

Mijn opa had een relikwie van Marie Adolphine. Ik weet niet meer hoe hij eraan kwam. Het is een stukje uit de kleding van Adolphine. Daar ben ik heel zuinig op. Ik bewaar hem altijd in een nachtkastje.

Ik heb boven een altaartje. Daar steek ik kaarsjes aan en praat ik met haar. Ik heb er een beeld van haar, met een noevenkaars ernaast. Er staan ook beeldjes van Maria bij. Marie Adolphine voelt als familie. Ze voelt heel nabij, dichter dan Maria voor mij. Als ik tegen haar praat, heb ik het gevoel dat ze naar me luistert."

Vertaling van de citaten uit de brieven van Marie Adolphine in hedendaags Nederlands, door Ingrid en Fredi

Foto's van boven naar beneden: altaar, een brief en de relikwie

Zuster Marie Adolphine: mijn inspiratiebron in Nederland

"Als missionaris uit Zuid-India, heb ik veel geleerd van het leven van de heilige zuster Marie Adolphine. Ze was een eenvoudig mens, geroepen om het evangelie te brengen op een verre plek, met alle uitdagingen die dat met zich meebrengt. Haar leven is een bemoediging, een bron van kracht en voor christenen in Nederland bijzonder bezielend.

Wat mij zo inspireert in het leven van zuster Marie Adolphine is haar dienstbaarheid in eenvoud. Toen ik intrad bij de Missionarissen van het Goddelijke Woord, had ik veel dromen. In 2013 werd ik tot priester gewijd en kwam naar Nederland. Het was niet gemakkelijk: de taal, het klimaat, de cultuur alles was nieuw en soms overweldigend. Bovendien kwam ik terecht in een kerk die in crisis verkeerde: gesloten kerkgebouwen en mensen die geen behoefte meer leken te hebben aan God.

Toch blijf ik, want zoals zuster Marie Adolphine geloofde dat haar roeping haar naar China bracht, geloof ik dat mijn roeping mij naar Nederland heeft gebracht. Net als zij, wil ik het evangelie niet alleen verkondigen met woorden, maar vooral met daden. Gewoon aanwezig zijn, luisteren, bidden met mensen, hun vreugde en hun pijn delen: dat is de kern van missionair werk.

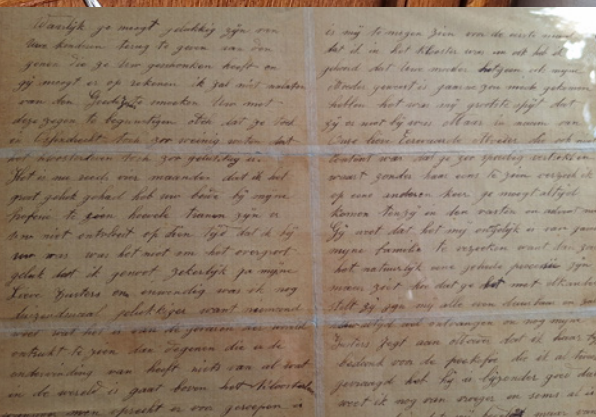
Wat mij verder aanspreekt is haar bereidheid en moed. Ze wist dat het gevaarlijk was, maar bleef trouw aan haar roeping. In mijn werk ervaar ik soms moedeloosheid, onverschilligheid en afstand tot het geloof. De zuster laat zien dat missionair werk geen grootse prestaties vereist, maar een groot hart. Liefdevolle zorg voor de kleinen, trouw blijven aan je roeping en vertrouwen op God is wat telt.

Voor christenen, is haar leven een uitnodiging om klein te durven zijn, trouw te blijven in het alledaagse en te vertrouwen dat God juist door kleine daden van liefde, grote dingen kan doen. Marie Adolphine is een heilige uit het dorp Ossendrecht. Haar verhaal is een licht in donkere tijden. Moge haar voorbeeld ons inspireren om met moed, eenvoud en liefde ons geloof te blijven leven: hier en nu."

pater James Arul SVD

werkzaam in de parochie
Onze Lieve Vrouw in het Woud

Devotio- nalia

01	Stripboek De Verre Bestemming	€ 10,00
02	Medaille	€ 5,00
03	Medaille aan ketting	€ 7,50
04	Noveenkaars met afbeelding	€ 5,00
05	Grote kaars met afbeelding	€ 1,00
06	Blauw Boekje	€ 2,50
07	Mok Adolphine	€ 7,50
08	Prentje	€ 0,25
09	Ansichtkaart	€ 1,00
10	Muziek CD Adolphine	€ 5,00
11	Muziek USB Adolphine	€ 10,00
12	Beeld Adolphine staand	€ 17,50
13	Beeld Adolphine knielend	€ 60,00
14	Vlag	€ 15,00

De artikelen zijn te koop bij
Het Zoete Rijk, Hondseind 5,
4641 HM Ossendrecht.

Het beeldje van Marie Adolphine

Kunstenares Ellen Tolboom begon met het maken van heiligenbeelden via haar vader, die restauraties uitvoerde in de basiliek van Oudenbosch. In opdracht van pastoor Paul Verbeek maakte zij een miniatuur van het Christusbeeld uit die kerk. Later volgden onder meer de heilige Gummarus uit Steenbergen en ook zuster Marie Adolphine.

Voor elk beeld verdiept Ellen zich in het leven van de heilige. “Wat voor persoon was het en wat voor leven had hij of zij? Dat beeld ik dan uit.” Het beeldje van Marie Adolphine ontstond in een turbulente periode in haar leven. “Als het leven je overvalt, kun je alleen nog terugvallen op irrationeel maar diep vertrouwen: in God, het Universum, of het lot. Dat vertrouwen vasthouden – zeker in het moment van sterven – is misschien wel het moeilijkste wat er is.” Ellen gelooft dan ook dat je alleen maar kunt streven om goed te doen, zodat je in vrede deze aarde kunt verlaten.

Tijdens het maken van het beeld speelden haar eigen gedachten en het leven van Marie Adolphine een grote rol: een jonge vrouw uit een arm milieu die besloot op missie te gaan, een verre reis maakte naar China en haar leven wijdde aan weeskinderen in een vreemde cultuur. “Daarvoor heb je moed, overtuiging en compassie nodig. En dan word je het slachtoffer van een oorlog die niet de jouwe is, veroorzaakt door mensen voor wie je zoveel hebt opgeofferd.”

Ellen vroeg zich af wat er in de laatste momenten van Marie Adolphine omging. “Was er wanhoop of hield ze vast aan dat diepe vertrouwen dat alles goed komt, of al goed is? Heeft ze vrede kunnen vinden?”

Die vragen probeerde Ellen uit te drukken in houding en gelaatsuitdrukking van het beeldje. “Ik hoop dat dit overkomt en dat haar verhaal mensen blijft inspireren.”

Het beeld van Marie Adolphine door

Ellen Tolboom

**“Haar verhaal
verdient een
plek in heel
Woensdrecht”**

Interview met wethouder Maikel van der Poel

Door Johan den Ouden

Tijdens de feestdag van Adolphine op 13 juli 2025 in Ossendrecht was ook wethouder Maikel van der Poel aanwezig. Hij is wethouder van de gemeente Woensdrecht, waar Ossendrecht onder valt en heeft onder andere erfgoed, cultuur en monumenten in zijn portefeuille. Hij kijkt met tevredenheid terug op een geslaagde en betekenisvolle dag.

Van der Poel vond de bijeenkomst een mooi voorbeeld van saamhorigheid. “Het was een drukbezochte dag. Wat ik bijzonder vond, was de mix van jong en oud die samenkwam. De start bij de kapel gaf direct een gevoel van verbondenheid. De processie met de harmonie erbij versterkte dat nog meer. De afsluiting in de Pastorietuin zorgde voor een waardige afronding. Ik kijk daar met een goed gevoel op terug.”

Betekenis van Adolphine

De heiligverklaring van Zr. Marie Adolphine, afkomstig uit Ossendrecht, is volgens Van der Poel iets waar de gemeenschap trots op mag zijn. “Het is bijzonder dat iemand uit onze eigen gemeente zo’n status heeft bereikt. Ze heeft dat nooit als doel gehad, maar heeft zich ingezet voor anderen en is trouw gebleven aan haar overtuigingen. Uiteindelijk heeft ze daarvoor haar leven gegeven. Dat getuigt van moed en passie.”

Binnen ons bisdom Breda is Adolphine een unieke figuur. “Ze is de enige heilige en martelares, die afkomstig is uit het bisdom Breda. Dat zegt veel over haar en haar betekenis. Voor de gemeente Woensdrecht is dat een bijzonder erfgoed, waar we trots op mogen zijn.”

Bekendheid vergroten

Tegelijkertijd vindt Van der Poel dat de bekendheid van Adolphine nog kan groeien. “In Ossendrecht leeft het verhaal, maar in de rest van de gemeente kan het sterker worden neergezet. Daar ligt een uitdaging. Het gaat er niet om dat er te weinig gebeurt, maar dat we het verhaal nog breder kunnen verspreiden.”

Volgens de wethouder kan dit door samenwerking. “Jaarlijkse initiatieven zoals de feestdag houden het verhaal levend. Daarnaast kunnen wij als gemeente een

rol spelen door bijvoorbeeld meer te publiceren en te promoten. Ook de verschillende dorpsplatforms kunnen hierbij een bijdrage leveren.

Het is belangrijk dat Adolphine niet alleen wordt gezien als een Ossendrechts verhaal, maar als een verhaal dat de hele gemeente aangaat.”

Erfgoed en samenwerking

Van der Poel ziet duidelijke verbanden tussen Adolphine en het erfgoedbeleid van de gemeente. “De kapel is inmiddels een gemeentelijk monument. Dat is een tastbare manier om het verleden te bewaren. Maar er is ook een immateriële kant: het verhaal van Adolphine zelf. Dat verhaal heeft waarde en verdient het om doorgegeven te worden.”

De samenwerking met Heemkundekring en erfgoedstichtingen is volgens hem hierbij van groot belang. “In de afgelopen jaren is er meer verbinding ontstaan. We trekken samen op, waardoor er meer mogelijk is. Waar vroeger soms ieder zijn eigen weg ging, ontstaat nu samenwerking. Dat is een goede ontwikkeling.”

Adolphine spreekt aan

Voor Van der Poel zelf heeft het verhaal van Adolphine een duidelijke betekenis. “Wat mij aanspreekt is haar vastberadenheid. Ze had een duidelijke overtuiging en bleef daar trouw aan, ook toen het haar leven kostte. Dat laat zien hoeveel passie en kracht iemand kan hebben.”

Die houding is volgens hem nog steeds actueel. “In deze tijd zie je dat mensen soms weggijken bij moeilijkheden. Adolphine deed dat niet. Zij bleef staan. Dat is een voorbeeld waar we nog steeds van kunnen leren.”

Toekomst

Voor de komende jaren hoopt Van der Poel dat de feestdag verder uitgroeit tot een dag voor de hele gemeente. “Het is mooi dat Ossendrecht de oorsprong vormt, maar de betekenis gaat verder. Het verhaal van Adolphine kan inspireren en verbinden. Het verdient een plek binnen heel Woensdrecht.”

Mede- zusters van Marie Adolphine

Op 12 maart 1899 vertrok Zr. Marie Adolphine met haar medezusters van de FMM, Franciscanessen Missionarissen van Maria, op missie naar China. Zij hebben samen met haar voor de weeskinderen gezorgd. Ruim een jaar later vonden zij de marteldood. Dit zijn haar zusters in Christus.

Moeder Marie-Hermine van Jezus

Irma Grivot, Frankrijk, 1866

Irma Grivot trad in 1894 in bij de Franciscanessen Missionarissen van Maria. Ze kreeg de leiding over een groep zusters in Tai-yuan-foe. Daar coördineerde ze het werk in het ziekenhuis en het weeshuis. Haar rustige en evenwichtige stijl gaf stabiliteit aan de gemeenschap. Haar gezag was gebaseerd op vertrouwen en toewijding. Zo werd ze een steunpilaar van de missie.

Zuster Amandina van Schakkebroek

Pauline Jeuris, België, 1872

Pauline Jeuris trad in 1895 toe tot de FMM en werd opgeleid als verpleegster en apotheker. In Tai-yuan-foe beheerde zij de ziekenzaal en bereidde medicijnen. Haar opgewekt karakter werkte bemoedigend voor zieken en medezusters. Ze stond bekend om haar optimisme en praktische aanpak. Daardoor speelde ze een belangrijke rol in de dagelijkse zorg.

Zuster Marie van Sint-Just

Anne-Françoise Moreau, Frankrijk, 1866

Anne-Françoise Moreau trad in 1890 in bij de congregatie. Met haar achtergrond als lerares gaf ze onderwijs in de missie. Ze leerde de weeskinderen lezen, schrijven en catechese. Ze richtte zich in het bijzonder op de vorming van meisjes en weesjongens. Haar werk droeg bij aan de opvoeding en religieuze ontwikkeling van de kinderen.

Zuster Maria Chiara Nanetti

Italië, 1872

Maria Chiara Nanetti sloot zich in 1892 aan bij de FMM. In Tai-yuan-foe nam zij vooral huishoudelijke taken op zich. Daarnaast hielp ze bij de verzorging van kinderen en zieken. Ze was een stille en toegewijde zuster. Haar betrouwbaarheid maakte haar een constante steun in het dagelijks leven.

Zuster Marie de la Paix

Mary Ann Giuliani, Italië, 1875

Mary Ann Giuliani trad eind jaren 1890 in bij de FMM. In Tai-yuan-foe werkte ze in de ziekenzorg. Ze richtte zich vooral op de verzorging van vrouwen en kinderen. Haar rustige en bemiddelende aard maakte haar geschikt voor deze taak. Binnen de gemeenschap bracht ze harmonie en evenwicht.

Zuster Maria van de H. Nathalia

Giuseppina Loyacono, Italië, 1864

Giuseppina Loyacono trad als volwassen vrouw in bij de FMM. In Tai-yuan-foe hielp zij het huishouden te organiseren. Daarnaast begeleidde ze de jongere zusters. Haar ervaring gaf haar een zorgzame en verantwoordelijke rol. Zo droeg zij bij aan de stabiliteit van de gemeenschap.

Vertellen uit roeping

Geert De Sutter maakte in 2009 een stripboek over Marie Adolphine, “De verre bestemming”. Hij kreeg de opdracht van de Stichting Marie Adolphine, omdat hij eerder een boekje had gemaakt over zuster Amandina. Zij is de Belgische zuster en vriendin waarmee Adolphine vanuit Antwerpen naar China reisde.

“Mijn boek bevat een verhaal van 126 jaar geleden. Jonge vrouwen, jonge mannen die de boot opstapten naar het onbekende. Zij waren twee maanden onderweg. Onderweg leerden ze Chinees. Ze gingen met een missie. Op de eerste plaats: zielen bekeren. Ik weet dat, want ik heb zelf een oom die missionaris was in Congo. Ik ben hem gaan bezoeken. Nu klinkt dat een beetje zwaar, maar het was - denk ik - toch de reden dat zij gingen: de mensen redden. En als tweede een stukje hemel op aarde brengen. Zorg dragen voor de ander, voor de zwakken. Dat zie je ook terug in mijn boek, als ik de missiepost met het weeshuis teken. De zusters doen allemaal concreet iets: zuster Amandina was verpleegster, zuster Marie Adolphine bakte brood en een andere zuster, zuster Chiara, vindt een vondeling aan de poort.

Mijn werk is dat van de verteller, van verhalen die anders verloren gaan. Die verhalen hebben echt nog betekenis voor de mensen van vandaag. De wereld is vandaag gericht op egoïsme. Die zusters kenden maar een woord; dat is altruïsme, zorgen voor de ander. Dat is de boodschap van Jezus, de boodschap van het evangelie. Die verhalen wil ik vertellen. Ik wil dit doen, het is mijn roeping.”

Geert De Sutter

Zr. Marie-Adolphinelied

1. Gij die hier hebt geleefd, gewoond,
wij durven zonder schromen,
nu G'in de rij der heil'gen troont,
vertrouwvol tot U komen.
Gij zijt en blijft ons, grote vreugd.
En komende geslachten,
bewonderen zullen zij Uw deugd,
en uwe zegen wachten.

Refrein:

Uw offervaardige dienstbaarheid,
heeft U het hoogste geluk bereid.
Voor U was dit het rijkste loon:
de bloed'ge martelaarskroon.

2. In eenvoud en gehoorzaamheid
hebt Gij geheel Uw leven,
in vreugd' en liefde en in strijd,
den Bruigom willen geven.
Een blijde lente-zonnestraal,
waart Gij voor die U zagen.
En "goed zijn" was Uw ideaal,
in al Uw levensdagen.

Refrein:

Uw offervaardige dienstbaarheid,
heeft U het hoogste geluk bereid.
Voor U was dit het rijkste loon:
de bloed'ge martelaarskroon.

3. Wij vragen, zie genadig neer
op allen die U minnen.
Wij zullen komen telkens weer
in diep en stil bezinnen.
Geef ons een rijke offerkracht,
en leer ons veel te geven.
Gij, die eens alles hebt gebracht,
leid ons naar het eeuwig leven.

Refrein:

Uw offervaardige dienstbaarheid,
heeft U het hoogste geluk bereid.
Voor U was dit het rijkste loon:
de bloed'ge martelaarskroon.

Gertrudis koor

Glas in loodraam
in de Sint-Gertrudiskerk
te Ossendrecht

Zusters

“Ik leerde Marie Adolphine kennen toen ik bij het koor kwam in Ossendrecht. Dat is nog maar tien of vijftien jaar geleden, want ik zat eerst bij het koor in Woensdrecht. Ik heb toen de Adolphinedag meegemaakt en in de processie zag ik de zusters lopen.

Ik wilde ook graag een zuster spelen. De zus van mijn vader, mijn tante, was ook op missie gegaan, maar dan op Java. Zij stierf al jong aan een hersenbloeding. Ik heb haar niet gekend. Ik heb thuis de spulletjes van mijn tantezuster. En ik wilde meedoen aan de processie om te weten wat zij meemaakte.

In de processie lopen we in stilte. Dat is heel bijzonder om te doen. Dat doet je wel wat. Ik vind het belangrijk dat haar verhaal verteld wordt. Daarom heb ik ook meegespeeld in één van de toneelstukken over haar. Ik heb eigenlijk meer met Maria dan met Marie Adolphine. Ik heb thuis dan ook veel Mariabeelden. Maar als ik in de kapel kom steek ik af en toe wel een kaarsje bij Adolphine aan. Het zou jammer zijn als het helemaal weg zou zijn. Ik vind het mooi dat Marie Adolphine haar hele leven eraan gaf en zo met God bezig was. Mijn tante liet ook haar familie achter. Zij heette van haar eigen naam Maria, daarom ben ik Rian genoemd.”

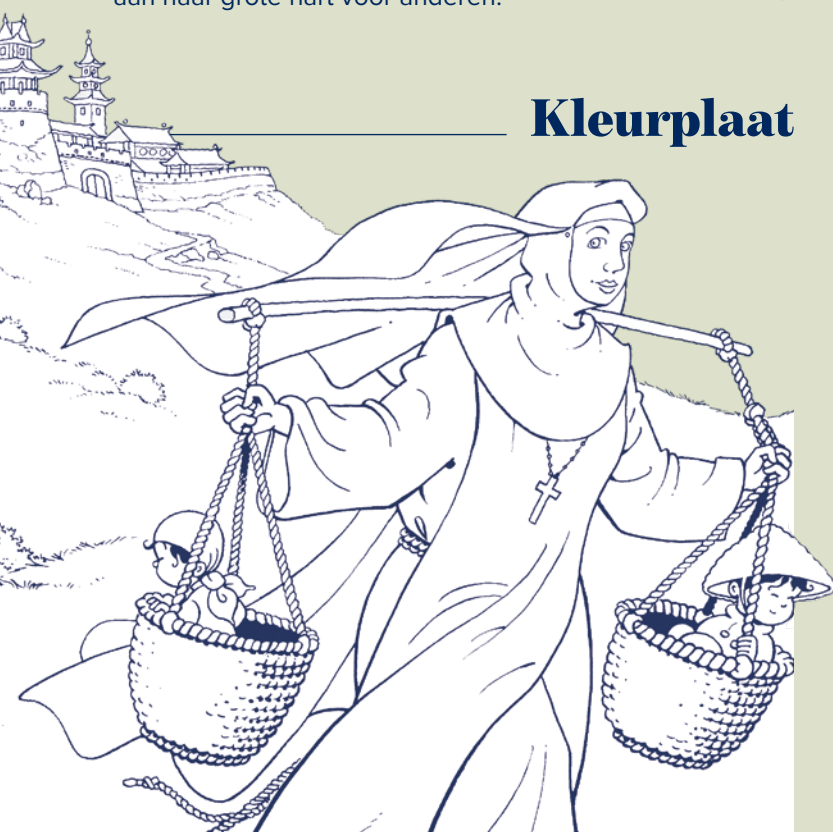
**Rian
van der Wegen**

Wie is

Zr. Marie Adolphine?

Kaatje Dierkx werd in 1866 in Ossendrecht geboren. Ze hield van zorgen voor anderen en werd zuster. Als Zuster Marie Adolphine ging ze naar China om zieke mensen te helpen en hen over Jezus te vertellen. Het was daar soms gevaarlijk, maar ze bleef altijd bij de mensen. Tijdens de Bokseropstand koos ze ervoor niet te vluchten, maar te helpen tot het einde. Daarom wordt ze herinnerd als een dappere vrouw vol liefde. Elk jaar op 9 juli vieren mensen haar feestdag en denken ze aan haar grote hart voor anderen.

Kleurplaat**Een lange reis...****Wist je dat...**

- ... ze als kind al heel zorgzaam was?
- ... ze in China een heel ander soort eten leerde kennen?
- ... ze door de paus heilig werd verklaard?
- ... haar feestdag in juli is?
- ... dat er drie generaties Adolphines zijn?

In deze familie draagt al generaties lang de oudste dochter de naam Marie Adolphine. Op de foto zien we drie vrouwen die die traditie belichamen: oma, haar kleindochter en haar dochter.

Woordzoeker

O	B	E	E	L	D	R	M	K	A	E
R	S	I	I	E	A	A	D	A	Z	J
O	N	S	L	S	N	A	B	P	U	T
P	E	S	E	I	R	L	E	E	S	E
H	P	E	H	N	I	E	D	L	T	B
K	R	C	G	A	D	T	S	E	E	F
A	E	O	N	E	I	R	T	K	R	S
A	W	R	M	H	E	A	E	E	O	L
T	T	P	D	E	A	M	E	C	P	B
J	N	P	E	G	I	L	I	E	H	R
E	A	D	O	L	P	H	I	N	E	T

Streek onderstaande woorden horizontaal, verticaal en diagonaal af.

Adolphine	China	Ossendrecht
Antwerpen	Feestdag	Processie
Bedstee	Heilig	Rome
Beeld	Kaatje	Zuster
Betje	Kapel	
Boksers	Martelaar	

De overgebleven letters vormen de oplossing:

.....

.....

P	A	A	D	J	E	V	A	N	K	A	A	T	J	E	Z	N	U	P
S	G	G	N	I	M	M	E	T	S	E	B	E	R	R	E	V	S	I
T	Z	I	E	N	E	R	A	L	E	T	R	A	M	R	K	U	R	W
M	A	R	L	R	I	H	E	N	A	D	N	O	E	L	L	P	H	E
I	M	B	M	I	N	E	R	E	D	I	E	D	E	U	A	N	N	D
E	M	I	L	A	E	A	R	A	D	A	N	E	A	D	P	E	T	I
T	O	T	S	O	R	H	D	N	A	I	R	P	M	U	D	P	H	E
H	X	F	E	S	E	I	A	O	K	B	S	I	B	O	O	R	C	H
C	K	T	N	L	I	M	E	S	O	E	T	E	J	V	R	E	E	M
O	R	O	P	A	A	O	E	A	N	D	R	S	A	N	P	W	R	A
T	E	N	R	N	U	E	N	N	D	G	L	Z	N	E	E	T	D	A
S	I	E	O	I	W	Y	A	A	H	O	S	E	A	E	R	N	N	Z
M	D	E	C	H	E	H	I	O	R	U	L	R	T	L	I	A	E	R
I	E	L	E	C	O	S	E	A	I	I	L	P	E	R	I	D	S	O
R	J	S	S	J	N	V	G	E	T	L	S	D	H	S	A	G	S	O
G	T	T	S	O	E	E	T	S	D	E	B	S	E	I	K	M	O	H
L	A	U	I	O	F	E	I	T	A	L	P	M	E	T	N	O	C	E
E	A	K	E	F	S	D	N	O	R	G	R	E	D	N	O	E	B	G
P	K	T	H	C	O	T	S	D	E	B	E	G	E	L	L	I	T	S

Streep onderstaande woorden horizontaal, verticaal en diagonaal af.

Amandina	Contemplatief	Klapdorp	Paadje van Kaatje	Toneelstuk
Antwerpen	De wip	Mandarijnen	Paus Johannes Paulus	Verre bestemming
Bedstee	Dienstbaarheid	Martelaren	Pelgrimstocht	Weeskinderen
Berghoeve	Eenvoud	Marteldood	Processie	Zalig
Bloemenhulde	Gehoorzaamheid	Missionarissen	Rome	Zr Marie Adolphine
Boksers	Heilig	Ondergronds	Stille gebedstocht	
China	Kaatje Dierckx	Ossendrecht	Tai Yuan Foe	

De overgebleven letters vormen de oplossing:

.....

Zr. Marie Adolphine

DONEER

**Help het verhaal
van Zr. Marie
Adolphine
levend te houden!**

Steun de uitgave van onze speciale Glossy en draag bij aan de verering van Zr. Marie Adolphine. Uw donatie helpt om haar boodschap van geloof, moed en liefde te verspreiden.

Doneer vandaag en laat haar inspirerende levensverhaal velen raken.

Bankrekening
NL97 RABO 0140 517 650
t.n.v. St. Zr. Marie Adolphine

